KOMISJONI OTSUS,

8. aprill 2009,

meetmete C 7/07 (ex NN 82/06 ja NN 83/06) kohta, mida Ühendkuningriik on rakendanud ettevõtja Royal Mail suhtes

(teatavaks tehtud numbri K(2009) 2486 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2009/613/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatuid isikuid üles esitama oma märkusi vastavalt eespool osutatud sätetele [1] ja võttes arvesse nende märkusi

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Deutsche Post AG (edaspidi „DP") esitas 3. detsembril 2002 kaebuse Royal Mail Group plc („Royal Mail" või „RM") postipakiteenuste väidetava ristsubsideerimise vastu.

(2) Vastuseks komisjoni teabenõuetele andsid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi („Ühendkuningriik") ametiasutused kaebuses tõstatatud küsimuste asjus teavet 25. veebruari 2003. aasta ja 13. veebruari 2004. aasta kirjades ning 17. detsembri 2003. aasta e-kirjas. See teave hõlmas ka teisi valitsuse meetmeid seoses RMiga.

(3) Komisjon kiitis 27. mail 2003 heaks mitu meedet, mis olid võetud RMi tütarettevõtja Post Office Limited („POL") toetamiseks (juhtum N 784/02) [2]. Kõnealuste meetmetega võimaldati POLile hüvitis, mida rahastati RMile eraldatud rahaliste vahendite ülejäägist moodustatud reservist („postireserv"). Komisjon ei esitanud 22. veebruaril 2006 vastuväiteid ühe kõnealuse meetme (maaeluvõrgustiku rahastustoetus) jätkamisele täiendava ajavahemiku jooksul (juhtum N 166/05) [3].

(4) DP esitas 8. oktoobril 2003 hagi (T-343/03) komisjoni otsuse N 784/02 tühistamiseks, väites et otsusega oli kaudselt tagasi lükatud tema kaebus CP 206/02. Esimese astme kohus lükkas DP hagi 16. novembril 2005 tagasi, väites, et otsus N 784/02 ei tähendanud kaebuse tagasilükkamist ja et komisjon oli tegemas uurimist (nagu näitab kohtule esitatud kirjavahetus).

(5) DP saatis 10. augustil 2006 kirja, milles ta kutsus komisjoni üles võtma kahe kuu jooksul DP 2002. aasta kaebuse suhtes seisukoht vastavalt asutamislepingu artiklile 232. Sama kiri sisaldas teavet väidetavate uute riigiabimeetmete kohta. Kõnealused meetmed eristuvad 2002. aasta kaebuse teemaks olnud meetmetest ning seetõttu käsitleti nende vastu esitatud kaebust eraldi kaebusena, millele anti viitenumber CP 221/06, hiljem NN 83/06. Väidetavad meetmed olid järgmised:

a) ülekanne summas 850 miljonit GBP RMi pensionide rahastamiseks ettenähtud erikontole;

b) Ühendkuningriigi kaubandus- ja tööstusministeeriumi otsus suurendada RMile antud laenu summat 844 miljonilt GBP-lt 900 miljoni GBP-ni;

c) komisjoni poolt juhtumi N 166/05 (POLi maaeluvõrgustik) kohta tehtud otsuse rikkumine, sest 150 miljonit GBP kanti POLile üle otse riigieelarvest ja mitte sihtotstarbelisest eraldatud reservist, nagu otsuses oli heaks kiidetud.

(6) Vastuseks komisjoni teabenõuetele andsid Ühendkuningriigi ametiasutused 6. oktoobri ja 31. oktoobri 2006. aasta kirjades teavet seoses kahes kaebuses tõstatatud küsimustega. 5. detsembri 2006. aasta kirjas esitasid nad lisateavet põhjenduses 3 osutatud meetmete kohta seoses POLiga.

(7) Ühendkuningriigi postiturule tulijaid esindav organisatsioon Postikonkurentsi Foorum (Mail Competition Forum, MCF) esitas oma 27. oktoobri 2006. aasta kirjas kaebuse RMi pensionide rahastamiseks ettenähtud erikonto kohta, mida hõlmas ka DP teine kaebus. MCFi kaebusele anti viitenumber CP 164/06, hiljem NN 82/06. Kaebuse mittekonfidentsiaalne versioon saadeti Ühendkuningriigi ametiasutustele 20. novembril 2006. Ühendkuningriigi ametiasutused esitasid asjaomased märkused 19. detsembri 2006. aasta kirjas.

(8) Komisjon teatas DP-le 7. detsembri 2006. aasta kirjas, et ta ei leidnud piisavat alust jätkata uurimist seoses kaebusega CP 206/02 ning kui DP ei vasta 20 tööpäeva jooksul, loetakse kaebus tagasivõetuks. Ettenähtud tähtajaks vastust ei saadud. Seetõttu loeti kaebus tagasivõetuks.

[1] ELT C 91, 26.4.2007, lk 34.
[2] ELT C 269, 8.11.2003, lk 23.
[3] ELT C 141, 16.6.2006, lk 2.

(9) Ühendkuningriik teatas 7. detsembril 2006 kavatsusest pikendada teist abikavaga N 784/02 hõlmatud ning POLile suunatud meedet (võla tagasimaksete rahastamine), mis oleks vastasel juhul 2007. aastal lõppenud. Komisjon kiitis kõnealuse abi (viitenumber N 822/06) heaks 7. märtsi 2007. aasta otsusega ([4]).

(10) Ühendkuningriik edastas komisjonile 8. veebruaril 2007 teatavaks tehtud tingimused seoses Royal Maili pensionimeetmega, 900 miljoni GBP suuruse laenuvõimaluse ja 300 miljoni suuruse uue laenuga.

(11) Komisjon algatas 21. veebruaril 2007 uurimismenetluse, mis käsitleb järgmisi meetmeid:

a) 2001. aastal antud fikseeritud intressimääraga laen summas 500 miljonit GBP, mis kuulub tagasimaksmisele pärast 2021. aastat ja millega rahastati Royal Maili ülevõtutehinguid ülemeremaades;

b) Royal Mailile 2003. aastal riigi vahenditest antud laenuvõimalus summas 1 miljard GBP, millest 900 miljonit GBP kuulub pärast 2007. aastat pikendamisele;

c) pensionimeede: 850 miljoni GBP paigutamine tingdeponeerimiskontole, pikendades sel moel ajavahemikku, mille jooksul Royal Mail peab kõrvaldama oma pensionifondi puudujäägi, ning vähendades seega Royal Maili sissemakseid kõnealuse ajavahemiku esimestel aastatel;

d) laen summas 300 miljonit GBP, millest teatati 8. veebruaril 2007.

(12) 21. veebruari otsuses kinnitati kaebuse CP 206/02 tagasivõtmist ja komisjoni vastuväidete puudumist asjaolule, et POLi heakskiidetud meetmeid rahastatakse mitte postireservist, vaid riigieelarvest.

(13) Komisjon teatas 22. veebruari 2007. aasta kirjas Ühendkuningriigile oma otsusest algatada põhjenduses 11 loetletud meetmete suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetlus.

(14) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([5]). Komisjon kutsus asjast huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi meetmete kohta.

([4]) ELT C 80, 13.4.2007, lk 5.
([5]) Vt joonealune märkus 1.

2. MEETMETE KIRJELDUS

2.1. Väidetava riigiabi saaja

(15) Väidetava riigiabi saaja on ettevõtja Royal Mail Group plc, uue nimega Royal Mail Group Ltd („RM"), mis valdusettevõtja Royal Mail Holdings plc kaudu on 100 % riigi omanduses. RM on Ühendkuningriigi peamine postiettevõtja ja talle kuulus kuni 2005. aasta lõpuni põhiliste postiteenuste seaduslik monopol. Postiasutuste võrku haldab RMi tütarettevõtja POL.

(16) Enne 2001. aastat sooritas Ühendkuningriigis postitoiminguid 1969. aasta postiameti seadusega loodud seadusjärgne asutus The Post Office Corporation. The Post Office Corporationi varad ja kohustused anti 2000. aasta postiteenuste seaduse alusel 26. märtsil 2001 üle ettevõtjale Consignia Holdings (nüüd Royal Mail Holdings plc) ja tema tütarettevõtjale Consignia plc (nüüd RM).

(17) RMil on eraldi postipakiteenuste allüksus Parcelforce, mida DP 2002. aasta kaebuses nimetati abisaajaks. Parcelforce'il on eraldiseisev keskse sõlmpunktiga (*hub-and-spoke*) infrastruktuur. 2003. aastal anti osa postipakiteenustest (sealhulgas postiasutustest saadetavate pakkide universaalteenuse osutamine) Parcelforce'ilt üle RMi kirjade allüksusele, kelle infrastruktuuri kaudu kõnealust osa teenustest nüüd osutatakse. Praegu käitleb Parcelforce üksnes kiirpostipakke.

2.2. Abisaaja rahastamise kord ja suhe riigiga

(18) Enne uue ettevõtja asutamist ja tegevuse üleandmist 2001. aastal ei olnud The Post Office Corporation kohustatud Ühendkuningriigile dividende maksma ega teinud seda. Küll aga pidi The Post Office Corporation investeerima osa oma iga-aastasest kasumist valitsuse väärtpaberitesse või riikliku laenufondi hoiustesse. Need investeeringud, mida kajastati käibevarana ja mida sageli nimetati „riigivõlakirjadeks", jäid pärast 2001. aasta tegevuse üleandmist RMile ning moodustasid 31. märtsi 2002. aasta seisuga 1 800 miljonit GBP. Ühendkuningriigi ametiasutuste korraldusel, mis tugines 2000. aasta postiameti seaduse paragrahvile 72, paigutas RM nimetatud varad 30. jaanuaril 2003 erireservi („postireserv"), et kasutada neid vastavalt korraldustele erimeetmete rahastamiseks.

2.3. Uurimismenetlusega seotud meetmed

2.3.1. *2001. aasta laen*

(19) Ühendkuningriigi ametiasutused andsid 2001. aasta veebruaris RMile laenu summas 500 miljonit GBP, et

rahastada posti- ja postipakiteenustega tegelevate ettevõtjate omandamist ülemeremaades. Laen tuleb tagasi maksta aastatel 2021–2025 ja selle keskmine intressimäär on ligikaudu 5,8 %. Ühendkuningriigi ametiasutused on komisjoniga toimunud kirjavahetuse käigus väitnud, et laenu anti kaubanduslikel tingimustel ja selleks, et see nii oleks, järgisid nad nõustajate juhtnööre. Laen tagati RMi osalusega ettevõtjas General Logistics Systems International Holdings BV ja RMi teatavate muude varadega. Komisjonile laenust ei teatatud.

2.3.2. *Laenuvõimalus*

(20) Ühendkuningriigi ametiasutused andsid RMile 2003. aastal mitu laenuvõimalust, et rahastada tema „uuenduskava" (sealhulgas Parcelforce'i ümberkorraldamist). Need laenuvõimalused, mida Ühendkuningriigi ametiasutused kirjeldasid äripaketina, räägiti RMi ja Ühendkuningriigi ametiasutustel vahel läbi ning need koosnesid 544 miljoni GBP suurusest laenuvõimalusest riiklikult laenufondilt („NLF"), mille tagatiseks olid RMi sularahasaldod (eelkõige postireservi kantud eraldised), ja ametiasutuste omandusse liikunud kahest RMi väljastatud võlakirjast (väärtusega 300 miljonit ja 200 miljonit GBP). Taas väitsid Ühendkuningriigi ametiasutused oma kirjavahetuses komisjoniga, et kõnealused laenuvõimalused anti kaubanduslikel tingimustel, järgides nõustajate juhtnööre. Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid ka komisjonile, et 2006. aasta oktoobriks ei oldud laenuvõimalusi kasutatud, välja arvatud 50 miljoni GBP katseline kasutamine, mis maksti tagasi seitsme päeva pärast; 200 miljoni GBP suurune laenuvõimalus oli selleks ajaks lõppenud. Sellegipoolest oli RM maksnud ligikaudu 2,5 miljoni GBP ulatuses vahendustasu. Komisjonile laenuvõimalustest ei teatatud.

(21) Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid 2006. aasta mais kavatsusest pikendada olemasolevate laenuvõimaluste tähtaegu ja suurendada nende summat 844 miljonilt 900 miljonile GBP-le. Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid 31. oktoobril 2006, et pikendamise täpsed tingimused on veel lõplikul otsustamisel, kuid kava kohaselt toimuks pikendamine kaubanduslikel tingimustel ja laenuandmise näol ei oleks tegemist riigiabiga.

2.3.3. *Pensionide tingdeponeerimiskonto*

(22) Ühendkuningriigi ametiasutused otsustasid 2006. aastal kasutada postireservi olemasolevat saldot 850 miljonit GBP tingdeponeerimiskonto loomiseks, mida RMi pensionikava saaks kasutada teatavatel tingimustel RM pankrotistumise korral. Meetme põhjuseks oli, et RMi eri pensioniskeemides, millest RMi pensionikava oli ülekaalukalt suurim, oli 2005/2006. aasta kontode kogupuudujäägiks (summa, mille võrra prognoositavad kohustused konservatiivsete eelduste põhjal ületavad vara) 5 600 miljonit GBP, kusjuures nimetatud puudujääki kajastati esmakordselt RMi bilansis. Nagu Ühendkuningriigi muud tööandjapensioni skeemid, on RMi pensionikava kogumisskeem, millel peavad seoses kohustustega olema varad. Ühendkuningriigi ametiasutuste andmetel ei suudaks RM oma prognoositud rahavoogude juures puudujääki kiiresti kõrvaldada ja samal ajal äritegevust moderniseerida. Tingdeponeerimiskonto võimaldab RMil seega leppida RMi pensionikava usaldusisikutega kokku pikemas ajavahemikus puudujäägi kõrvaldamiseks, vähendades sel moel esimeste aastate pensionisissemakseid. Ühendkuningriigi ametiasutused on väitnud end uskuvat, et postireservi kasutamine sel eesmärgil toimub RMi parimates kaubandushuvides ja et RMile antud võimalus oma strateegiline kava lõpetada tõstab Ühendkuningriigi ametiasutustele kuuluva osaluse väärtust. Ühendkuningriigi ametiasutused väidavad, et ilma tingdeponeerimiskonto ja pikendatud laenuvõimalusteta võib aktsionäride vara mitte kasvada, vaid hävineda, ning seepärast tegutsevad nad kaubanduslikul viisil.

2.3.4. *Uus aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP*

(23) Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid 8. veebruaril 2007 oma nõusolekust anda RMile aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP. Komisjonile laenust ei teatatud. Teate tingimustest ilmnes, et laen on üks osa tingdeponeerimiskontot ja laenuvõimalust hõlmavast meetmete paketist.

2.4. **Menetluse algatamise põhjused**

(24) Uurimismenetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust seoses Ühendkuningriigi ametiasutuste väidetega, et meetmete näol ei olnud tegemist riigiabiga, sest need võimaldati kaubanduslikel tingimustel ega andnud Royal Mailile seega mingeid eeliseid. Kirjade ja postipakkide edastamine on rahvusvaheline äritegevus ning komisjon usub, et valikulise eelise võimaldamine RMile või Parcelforce'ile moonutaks konkurentsi ja mõjutaks liikmesriikide vahelist kaubandust. Kõik meetmed rahastati riigi otsese kontrolli all olevatest allikatest ning seega oli asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses tegemist riigi ressurssidega. Kõik meetmed olid omistatavad riigile ning valikulised, sest need võimaldati üksnes RMile. Kui meetmed andsid Royal Mailile eelise, vastavad nad seega

riigiabi kriteeriumidele. Komisjon hindas, kas meetmed, mille suhtes menetlus algatati, andsid abisaajale eelise.

2.4.1. *2001. aasta laen*

(25) Nagu märgitud põhjenduses 19, tuleb 2001. aasta laen tagasi maksta aastatel 2021–2025 ja selle keskmine intressimäär on ligikaudu 5,8 %. See on oluliselt madalam Ühendkuningriigi viitemäärast (7,06 %) 2001. aastal, mil Ühendkuningriik teatas komisjonile laenu andmisest ette. Ühendkuningriigi ametiasutused esitasid teatavat tõendusmaterjali selle kohta, et kõnealusel ajal oli Ühendkuningriigi tulukõver langev ning seetõttu võisid selliste pikaajaliste laenude intressimäärad olla viitemäärast (mis sel ajal põhines viie aasta intressimääradel) madalamad, ilma et see oleks vastuolus turumajandusliku investori põhimõttega. Sellegipoolest näib esitatud tõendusmaterjal viitavat ka asjaolule, et osa laenust anti 1999. ja 2000. aastal. See mitte ainult ei ole vastuolus varasema teabega, vaid hõlmab ka ajavahemikku, mil viitemäär oli veelgi kõrgem (2000. aastal 7,64 %). Komisjon märkis ka, et vähemalt 2001. aastal hakkasid Royal Maili finantstulemused halvenema. Tavaliselt peegelduks see mis tahes laenu tingimustes. Seetõttu võib komisjon finantsraskustes olevale ettevõtjale antud laenu hindamisel kasutada võrdluspunktina viitemäärast kõrgemat intressimäära.

2.4.2. *Laenuvõimalus*

(26) Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid komisjonile, et 2006. aasta oktoobri seisuga ei oldud 2003. aastal antud laenuvõimalust kasutatud. Siiski ei saaks ainult selle põhjal järeldada, et laenuvõimalused ei andnud eeliseid, sest laenu kättesaadavusel on ettevõtja jaoks „väärtus valikuvõimalusena". 2003. aastal ei olnud võimalik teada, et laene ei kasutata. Seetõttu tuli laenuvõimaluste tingimusi hinnata samamoodi nagu 2001. aasta laenu. Võib märkida, et kõnealused laenuvõimalused olid seotud RMi uuenduskavaga.

(27) NLFi laen summas 544 miljonit GBP anti LIBORist või asjaomasest riigivõlakirjast 25 baaspunkti kõrgema intressimääraga ([6]). Tuleb märkida, et viitemäär on 75 baaspunkti kõrgem pankadevaheliste vahetustehingute intressimäärast. Ühendkuningriigi ametiasutused põhjendasid madalat marginaali tagatiseks seatud RMi sularahareserviga. Komisjon märkis aga, et kõnealune reserv on riigi ressurss, mille üle Ühendkuningriigi ametiasutustel on eriõigusaktide kaudu kontroll. Seetõttu väljendas komisjon kahtlust, kas sularahareservi kasutamine tagatisena võiks igal juhul hajutada kahtlused, et meede kujutab endast riigiabi. Komisjon märkis, et kui laenu oleks kasutatud, ületaks 50 baaspunktist tulenev kokkuhoid RMi tasutud vahendustasu väärtuse.

(28) Võlakirjad väärtusega 300 ja 200 miljonit GBP emiteeriti intressimääraga, mis oli „valitsuse asjaomase võlakirja" intressimäärast vastavalt 50 ja 200 baaspunkti kõrgemad. Suurema väärtusega võlakiri oli tagatud RMi koguvarale seatud muutuva väärtusega kommertspandiga, väiksema väärtusega võlakiri aga väiksema tagatisega. Valitsuse väärtpaberite intressimääradest (mis tavaliselt on pankadevahelistest intressimääradest madalamad) 50 baaspunkti võrra kõrgem intressimäär tähendab, et 300 miljoni GBP suuruse laenu intressimäär võis olla komisjoni viitemäärast madalam.

(29) Ühendkuningriigi ametiasutused teatasid 31. oktoobril 2006 komisjonile, et 2003. aastal antud ja 2006. aasta oktoobris endiselt olemas olnud laenuvõimaluste (riikliku laenufondi laen 544 miljonit GBP ja võlakirjad 300 miljoni GBP ulatuses) pikendamise tingimusi alles räägitakse läbi, kuid nad küsivad nõustajatelt abi, et tagada kaubanduslike tingimuste kasutamine.

2.4.3. *Pensionide tingdeponeerimiskonto*

(30) Ühendkuningriigi ametiasutuste andmetel seisnes tingdeponeerimiskonto üks mõju asjaolus, et vähenesid RMi pensionikavasse esimestel aastatel tehtavad sissemaksed pensionikava puudujäägi kõrvaldamiseks. Komisjoni arvates näitas see, et meede võib anda RMile eelise ja seega olla riigiabi. Komisjon kahtles väites, et meede on põhjendatav kui turumajandusliku investori sekkumine, mida prognoosid ega finantsanalüüs ei kinnitanud.

(31) Komisjon määras kindlaks kolm uuritavat küsimust. Arvestades, et reservis olnud vahendid kuulusid juba Royal Mailile ja kajastusid tema bilansis, oli esimene küsimus, kas tingdeponeerimiskontot võis pidada RMi kaubanduslikuks otsuseks vaatamata Ühendkuningriigi ametiasutuste kaasatusele, mis tulenes kehtivast õiguskorrast. Arvestades Ühendkuningriigi eriõigusi reservidele, oli teine küsimus, kas kaubanduslikult käituv aktsionär

([6]) Ühendkuningriigi ametiasutuste 31. oktoobri 2006. aasta kiri. Jutt on Ühendkuningriigi valitsuse võlakirjast.

nõustuks aktsiakapitali seesuguse kasutamisega. Kuna reservide kasutamine pensionimeetme tarbeks eeldab, et ametiasutused rahastaksid POLi meetmeid riigieelarvest, oli kolmas küsimus, kas aktsionär nõustuks lisama uut omakapitali sellise tingdeponeerimiskonto rahastamiseks.

2.4.4. *Uus aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP*

(32) Laenu tingimusi ei oldud uurimise alustamise ajaks komisjonile teatatud. Seetõttu ei saanud komisjon hinnata, kas laenu tingimused hõlmavad riigiabi. Arvestades asjaolu, et laen moodustas ühe osa meetmete paketist, mille puhul komisjon ei olnud loobunud kahtlustest, et pakett võib sisaldada riigiabi, ei saanud laenu tingimusi ühelgi juhul eraldiseisvalt hinnata.

2.4.5. *Võimaliku riigiabi kokkusobivus ühisturuga*

(33) Komisjon väljendas ka kahtlust, kas meetmed võiksid kokku sobida ühisturuga, juhul kui nende näol on tegemist riigiabiga. Komisjon märkis, et asutamislepingu artikli 86 lõike 2 õiguslik alus ei näi paika pidavat, ehkki RMile on antud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine. Ühendkuningriigi ametiasutused olid laenu ja laenuvõimalused selgelt sidunud muude projektidega kui üldist majandushuvi pakkuvad teenused, nimelt RMi ülevõtutehingud ülemeremaades ja 2003. aastal vastu võetud uuenduskava. Pensionide tingdeponeerimiskonto ei ole samuti seotud ühegi üldist majandushuvi pakkuva teenusega, mida RM osutab.

(34) Kui nimetatud meetmed sisaldavad riigiabi, näib nende ühisturuga kokkusobivuse ainsaks aluseks olevat asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt c. Sellegipoolest ei tundu meetmed olevat kooskõlas mitte ühegi siiani komisjoni poolt kehtestatud eeskirjaga, mis käsitleb nimetatud punkti kohaldamist. Kui tegemist on riigiabiga, siis komisjon kahtleb, kas meetmed sobiksid kokku ühisturuga.

3. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

3.1. Deutsche Post

(35) Deutsche Post märkis, et uurimine hõlmas vaid osa viimastel aastatel Royal Mailile antud abist. Komisjon oli heaks kiitnud terve rea Ühendkuningriigi abimeetmeid, mistõttu Royal Mail oli viimastel aastatel postisektori suurim abisaaja (pärast Poste Italianet). DP juhtis tähelepanu asjaolule, et kõikidele nimetatud meetmetele vaatamata oli Royal Maili liberaliseeritud postipakiteenuste osutaja Parcelforce olnud mitu aastat tugevas kahjumis. Et Royal Mail ei olnud samal ajal teeninud teistelt tegevusvaldkondadelt piisavat tulu nimetatud kahjumi korvamiseks, tuleb kahjum kindlasti katta riigi ressurssidest. Vastavalt komisjoni 19. juuni 2002. aasta otsusele (juhtum C 61/99, Deutsche Post AG ([7])) on seda liiki kahju katmise puhul tegemist ühisturuga kokkusobimatu riigiabiga. DP avaldas kahetsust, et komisjon ei olnud seda asjaolu, mida DP rõhutas juba 3. detsembri 2002. aasta kaebuses, menetlustes arvesse võtnud.

(36) 2001. aasta laenu kohta märkis DP, et 1999. aasta jaanuaris võttis Royal Mail 424 miljoni euro eest üle Saksamaa postipakiteenuse osutaja German Parcel GmbH („German Parcel"). German Parcel sai 1999. aasta sügisel äsja asutatud ettevõtja General Logistics Systems („GLS") üheks osaks. Seejärel tegi GLS Euroopa turul mitu ülevõtutehingut. Aastatel 2000–2003 teenis Royal Mail vaevu kasumit, millest nimetatud ülevõtutehinguid rahastada. Kui ülevõtutehinguid rahastanud laen anti tingimustel, mis ei olnud sel ajal turul kättesaadavad, oli tegemist ebaseadusliku riigiabiga ja see tuleb tagasi maksta.

(37) Seoses laenuvõimalustega ei saanud DP aru, miks Royal Mail ei rahastanud oma postiinfrastruktuuri uuendamist viimaste aastate kasumist (RMi enda näitajate kohaselt teenis RM 2005/2006. majandusaastal 355 miljonit GBPd tegevuskasumit). Reguleeriv asutus Postcomm oli ettevõtja universaalteenuse osutamise kohustusi postiteenuste tasude kinnitamisel juba olulisel määral arvese võtnud. Seetõttu oli karta, et paljude toetusmeetmete (riigi otsemaksete, laenude ja heakskiidetud hinnakujundusmeetmete) kogumõju tähendaks universaalteenuse kulude ülekompenseerimist viisil, mis on riigiabi eeskirjade kohaselt lubamatu. See võib märgatavalt mõjutada konkurentsi Ühendkuningriigi kirjade, postipakkide ja kullerposti turul, kus DP käive ületas 2006. aastal 1 000 miljonit eurot.

(38) DP ärgitas komisjoni kriitiliselt hindama menetluse algatamise otsuses loetletud abimeetmeid, võttes arvesse konkreetselt Royal Maili kasuks heakskiidetud arvukaid toetusmeetmeid.

3.2. TNT Post UK Limited

(39) Esimeses vastuses menetluse algatamisele toetas TNT Post UK Ltd („TNT") pensionimeetme kohta kaebuse esitanud Postikonkurentsi Foorumi liikmena uurimist täielikult. Turule tulijana mõjutas TNTd otseselt igasugune

([7]) EÜT L 247, 14.9.2002, lk 27.

rahastamine, mis toimus muudel kui reaalturupõhistel kaubanduslikel tingimustel. Seda liiki rahastamine tähendaks, et Royal Mail saab oma hinnad kunstlikult madalal hoida, vähendades seega TNT konkurentsivõimet.

(40) TNT märkis ettevõtja Royal Mail Group Limited (endise plc) raamatupidamise vahearuande põhjal, et „Royal Mail Group plc ei ole täitnud valitsuselt saadud laenuvõtuvõimalustega seotud kohustusi, kuid on saanud kaubandus- ja tööstusministeeriumilt kui laenuandjalt formaalseid vabastusi." TNT väitis, et nimetatud tingimusi arvesse võttes ei sooviks ükski kaubanduslik laenuandja täiendavat laenu anda ilma, et laenu tingimused piisavalt kajastaksid suuremat riski, et intressi või põhisummat ei maksta tagasi. Peale selle märkis TNT, et Royal Maili 2007. aasta märtsi dokumendis „Royal Maili seisukoht vahearuande kohta" kinnitas Royal Mail, et refinantseerimine on vastastikuses sõltuvuses hinnakontrolli saavutamisega ja pensionipuudujäägi rahastamisega 17 aasta jooksul. TNT arvates oli tegemist lubamatult pika ajavahemikuga ning kui näidatakse, et rahastamine toimub mittekaubandusliku investori või laenuandja tingimustel, näitaks see, et puudujäägi kõrvaldamise tähtaeg on liiga pikk. Seega olnuksid postivaldkonda reguleeriva asutuse Postcomm kehtestatud hinnalaed liiga madalad. Konkurendina väitis TNT, et talle avaldavad otsest mõju äriposti hinnalaed, mis on seatud tasemel, mis eeldab valitsusepoolset rahastamist ja pensionifondi puudujäägi lubamatult pikka kõrvaldamise tähtaega.

(41) TNT tegi veel ühe avalduse, mis saabus märkuste esitamise ametlikust tähtajast oluliselt hiljem, kuid mida komisjon võttis siiski arvesse. TNT oli analüüsinud Royal Mailile võimaldatud kaht riiklikku rahastamisallikat, nimelt i) laenud ja ii) valitsuse kontrolli all olevate reservide paigutamine tingdeponeerimiskontole, millele on juurdepääs Royal Maili pensionifondi usaldusisikutel. TNT järeldas, et kaubanduslik investor ei oleks võimaldanud kumbagi rahastamisallikat.

(42) 2001. aasta veebruaris antud laenud olid tagamata laenud keskmise tähtajaga 21 aastat ja keskmise fikseeritud intressimääraga 5,84 %. Laenude andmise kuul kõikus vahetustehingute 20 aasta intressimäär (erinevalt GBP LIBORist) vahemikus 5,87 % kuni 6,12 %. Sellest võib järeldada, et riiklikud laenud pidid olema antud pankadevahelistest intressimääradest soodsamalt, sest tavaliselt on ettevõtjatele antavate tagatiseta laenude krediidiriski marginaal pankadevahelistest intressimääradest kõrgem. Asjaolu, et see kehtib ka Royal Maili puhul, tõendab krediidiriski marginaal (0,25 % kõrgem kui LIBOR), mida kommertspangad kohaldasid Royal Mailile antud märksa lühemaajaliste laenude puhul. TNT märkis ka, et pikemate laenutähtaegade puhul on krediidiriski marginaalid oluliselt kõrgemad. Olemasolevatel andmetel järeldaks TNT, et kaubanduslik laenuandja ei oleks Royal Mailile andnud avaldatud tingimustel laene summas 500 miljonit GBP. Reaalturupõhistel kaubanduslikel tingimustel antud laen oleks tegelikult pidanud olema märksa kõrgema intressimääraga.

(43) Seoses 2003. aastal emiteeritud võlakirjadega (st laenuvõimalused) lähenes TNT olukorrale mõnevõrra teisiti, sest ilmnes, et võlakirjad olid tagatud Royal Maili varadega. Olenevalt kõnealuste varade tugevusest (olemasolevatel andmetel näisid need üsna tugevad) võiks eeldada, et LIBORit ületav krediidiriski marginaal on väiksem. Küsitav oleks vaid krediidiriski marginaali vähendamise ulatus, aga et TNT-le ei olnud selge, mis intressimäära Royal Mail tegelikult maksab, oli raske kindlaks teha, kas see oleks nii Royal Maili kui ka Ühendkuningriigi seisukohalt kaubanduslikust aspektist põhjendatud.

(44) Seoses 2007. aastal antud laenudega märkis TNT, et kõnealuste laenude tingimuste kaubanduslikkust ei ole võimalik kindlaks teha, sest tegemist ei olnud avaliku teabega ning ilmselt oli laenuandmine seotud ka tingdeponeerimiskonto ja olemasoleva laenuvõimalusega. Olemasolevate laenuvõimaluste rikkumissätete kohaldamisest loobumine (mida kinnitas Royal Maili poolaasta raamatupidamisaruanne reguleerivale asutusele, ([8]) kolmas lisa, lk 18: „Seisuga 24. september 2006 ületavad Royal Mail Group plc kohustused varasid, seda peamiselt pensionipuudujäägi tõttu Royal Maili peamises pensionikavas. Selle tulemusena on Royal Mail jätnud täitmata oma kohustused seoses riigilt saadud laenuvõimalustega, kuid on saanud kaubandus- ja tööstusministeeriumilt kui laenuandjalt formaalseid vabastusi") ning täiendavate laenude andmine on asi, mida kaubanduslik laenuandja tavalises olukorras ei teeks.

(45) Seoses pensionimeetmega kahtles TNT, kas äritegevusega mitteseotud varade ja nendega seotud omakapitali ehk „postireservi" üleandmine Royal Maili asutamisel 2001. aasta märtsis toimus kaubanduslikel tingimustel. TNT arvates on väga tõenäoline, et kaubanduslik aktsionär ei oleks asutanud ettevõtjat, millel on laenuvara (mille puhul aktsionär on võlgnik) ja seejärel teinud samasugust sissemakset omakapitali. TNT märkis, et kui Madalmaade ettevõtja KPN 1989. aastal „erastati", oli olukord sarnane, kuid KPNi kui Madalmaade DV 1989. aasta algbilanss ei sisaldanud ei seotud varasid ega reserve.

([8]) Royal Mail Holdings plc 24. septembril 2006 lõppenud poolaasta auditeerimata vahearuanne.

(46) TNT andmetel toimib Ühendkuningriigi ametiasutuste poolne ülekanne tingdeponeerimiskontole pensioni usaldusfondi tagatisena, tänu millele Royal Mail saab puudujäägi kõrvaldada pikema rahastamistähtaja jooksul ja kasutada oma vahendeid äritegevuse tugevdamiseks. Kui Royal Mail pidanuks puudujääki kohe rahastama, siis olenevalt sellest, kas bilansis kajastuv pensionikohustus juba kajastas puudujääki, seisnuks ta silmitsi olulise kahjumiga ja omakapitali vähenemisega ning, mis ehk veelgi olulisem, võib-olla ka rahaliste vahendite vähenemisega. Tavalistel turutingimustel võib ettevõtja, kes vajab raha, laenata selle võlaturult või hankida lisakapitali aktsiaturgudelt. Royal Maili puhul näis olevat ka kolmas võimalus, nimelt leebemas hinnalaes kokkuleppimine reguleeriva asutusega. Hinnad võivad tõusta olulisel määral ilma, et nad siiski tõuseksid vastuvõetamatult kõrgele. Kuna hinnakontrolli kehtestamiseks oli vajalik Royal Maili nõusolek, oli tegemist Royal Maili võimuses oleva küsimusega ning valikuvõimalusega, millest tema aktsionär oli teadlik.

(47) TNT märkis, et võlaturult raha hankimiseks peab laenuvõtja veenvalt põhjendama, et ta suudab laenu tulevastest rahavoogudest tagasi maksta. Aktsiaturult raha saamiseks peab ettevõtja veelgi veenvamalt põhjendama, et ta suudab aktsionäri investeeritud kapitalilt märkimisväärset tulu teenida. Royal Maili ainuaktsionärina pidanuks Ühendkuningriigi valitsus tegema kõik vajalikud uurimised veendumaks, et Royal Maili finantsseisund paraneb, kui tal lubatakse oma strateegiline kava lõpule viia. Kriitiline küsimus oli, kas edasine investeering reservidest pärit rahaga on kaubanduslikult mõttekas või hoopis halva investeeringu suurendamine. Seda liiki otsuse tegemisel oleks ülimalt tähtis lisainvesteeringu tulusust väga selgelt analüüsida. Kuna puudusid veenvad tõendid selle kohta, et (reservidest pärit rahaga võimaldatud) ümberkorralduskava tooks aktsionärile investeeringult kaubanduslikku tulu, arvas TNT, et otsus tehti mittekaubanduslikel tingimustel.

4. ÜHENDKUNINGRIIGI MÄRKUSED

4.1. 2001. aasta laen

(48) Seoses 2001. aasta laenuga selgitas Ühendkuningriik, et laenu põhjus peitub 1999. aastas, mil valitsus kinnitas Royal Maili strateegia eesmärgiga teha teatavad ülevõtutehingud, et suurendada Royal Maili konkurentsivõimet oma põhitegevusalal. Strateegiaga nõustudes võtsid ametiasutused eelkõige arvesse tulususe prognoosi ajal, mil Royal Mail liikus strateegilise eesmärgi saavutamise suunas. Üldise ülevõtustrateegia viiendal aastal prognoosis Royal Mail käibe kasvuks 40 % ja kasumi kasvuks 210 %. Aruteludes, mis käsitlesid ülevõtmiste rahastamist, eriti Royal Maili esimese suurema meretaguse ülevõtutehingu – German Parceli ülevõtu – rahastamist, osutasid Ühendkuningriigi ametiasutused oma soovile, et Royal Mail rahastaks nimetatud tehingut (ja edasisi tehinguid) valitsuse NLFist kaubanduslike intressimääradega antavast laenust. See peegeldas valitsuse kavatsust kehtestada Royal Maili suhtes kaubanduslik distsipliin ja ühtlasi tagada, et Royal Mail konkureeriks teiste postisektori ettevõtjatega ausalt, sest turg avanes järk-järgult konkurentsile.

(49) Et NLF ei saanud 1999. aastal laene anda, nõustus Ühendkuningriigi valitsus, et Royal Mail kasutab tehingute ajutiseks rahastamiseks Royal Maili bilansis olevat sularahareservi, järgides Ühendkuningriigi poliitikat, mille kohaselt avaliku sektori omandis olevad asutused ei peaks üldiselt erakapitaliturgudelt laenu võtma. NLFi laenu intressi kohaldatakse kuupäevadest, [9] mil Royal Mail kasutas oma sularahareservi, nagu olnuks laen sellest hetkest kehtiv (nagu algselt kavatsetud), et jätta ettevõtja vaherahastamiskokkuleppe suhtes neutraalseks. Ühendkuningriik esitas komisjonile 12. jaanuari 1999. aasta kirja, milles Ühendkuningriigi ametiasutused andsid Royal Mailile heakskiidu German Parceli ülevõtmiseks ja täpsustasid rahastamise korda.

(50) Hindamaks, kas Royal Maili kavandatud ülevõtmised on strateegiliselt ja kaubanduslikult arukad, kaasasid Ühendkuningriigi ametiasutused seoses German Parceli ülevõtmisega välisnõustaja. Edasisteks ülevõtmisteks, mida samuti rahastati 500 miljoni GBP suuruse laenu arvelt ja milleks oli vajalik Ühendkuningriigi ametiasutuste nõusolek, küsiti nõu Deloitte & Touche LLP-lt („Deloitte"), kes hindas iga ülevõtmist üksikult enne, kui Ühendkuningriigi ametiasutused ülevõtmiseks loa andsid. Deloitte ei soovitanud ühestki ülevõtmisest loobuda.

(51) Deloitte abi kasutati ka NLFilt Royal Mailile tehtavate maksete kaubandusliku intressimäära ja eelkõige Royal Maili krediidireitingu kindlaksmääramisel, mille puhul lähtuti Royal Maili kui eraldiseisva, valitsuse omandist sõltumatu ettevõtja krediidivõime hindamisest. Deloitte hindas RMi krediidiriski äri- ja finantsriski alusel ning määras komparaatorite ja finantssuhtarvude põhjal

[9] 2001. aasta laen koosneb tegelikult kahekümnest 25 miljoni GBP suurusest laenust, mille intressimäär määratakse kindlaks vastavalt sularahareservi kasutamise kuupäevadele aastatel 1999–2000. Käesolevas otsuses osutatakse nendele üksiklaenudele 2001. aasta laenu osadena.

kindlaks krediidireitingu vahemikus AA ja AA–. Deloitte soovitas ka, et Royal Maili suhtes kohaldatav intressimäär tuleks kindlaks määrata viitena võrreldava reitinguga emitentide suhtes kohaldatavatele intressimääradele, lähtudes asjaomase krediidireitingu ja võrdlusaluseks olevate riigivõlakirjade hinnavahede *screen pricing* „indeksist". Sel alusel muutus Royal Maili suhtes kohaldatav asjaomane hinnavahe 76 ja 165 baaspunkti vahemikus.

(52) Royal Mail soovis pikaajalist laenu, sest oma strateegia rakendamiseks kavatses ta ülevõetud ettevõtjaid pikas perspektiivis hoida. Sel ajal kehtinud kaubanduslike intressimäärade alusel (pikaajalised intressimäärad olid lühiajalistest märgatavalt madalamad) taotles Royal Mail asjaomaste pikaajaliste ülevõtmiste jaoks 20–25aastase tähtajaga laenu, mille tulemusena laenu kogusumma 100 miljonit GBP kuulus tagasimaksmisele aastatel 2021–2025 ning Royal Mail ei pidanud kogu laenusummat 500 miljonit GBP ühel aastal tagasi maksma. Laenu osade tagasimaksetähtajad olid vahemikus 20–25 aastat, mis ei olnud ebatavaline, arvestades sel ajal kehtinud suhteliselt soodsaid pikaajalisi laenuintresse. Laenude intressimäärad põhinesid samalaadsetel 20- kuni 25aastase tähtajaga AA krediidireitinguga tagamata laenude intressimääradel ning seejärel interpoleeriti aastased intressimäärad, et saada Royal Maili laenule asjakohane intressimäär.

(53) Ühendkuningriik jäi seisukohale, et komisjoni viitemäärad ei olnud 2001. aasta laenu intressimäärade jaoks sobiv võrdlusalus, eriti seetõttu, et komisjoni viitemäärad põhinesid viieaastastel intressimääradel, kuid kõnealune laen koosnes 20- kuni 25aastase tähtajaga osadest, sest Royal Mailile antud laen peegeldas kaubanduslikke intressimäärasid, mida kohaldati samalaadse positsiooniga pikaajalise laenu võtjatele, ja Ühendkuningriigi tulukõver langes aastatel 1999–2000 (intressi arvutamise asjakohane ajavahemik) ning muutis ettevõtjatele laenuvõtmise odavamaks.

(54) Laenu tagamist ei peetud vajalikuks või asjakohaseks, sest Royal Maili hinnanguline krediidireiting kuni 1 000 miljonit GBP suuruste laenuvõimaluste puhul oli AA. Kavandatud laen hoiaks Royal Maili pikaajalised võlad nimetatud tasemel ning moodustaks ülekaaluka osa Royal Maili üle üheaastastest laenukohustustest. Samal ajal 2003. aasta laenuvõimaluste läbirääkimistega otsustasid aga Ühendkuningriigi ametiasutused 2001. aasta 500 miljoni GBP suuruse laenu ümber vormistada sarnaselt 2003. aasta laenuvõimalustega. Uus dokument ei muutnud laenude summat, kestust ega intressimäärasid, kuid arvestades ettevõtja võlgnevuste üldist suurenemist, laiendati GLSi aktsiate näol uuele laenuvõimalusele antud tagatist ka 2001. aasta laenule. Samal ajal tagati laen Royal Maili teatavatele varadele seatud muutuva väärtusega kommertspandiga.

4.2. **Laenuvõimalus**

4.2.1. *2003. aastal antud laenuvõimalus*

(55) Ühendkuningriik esitas 2003. aastal antud laenuvõimaluse kohta täiendavaid üksikasju. Laenutingimustes nõuti laenude tagamist teatavate Royal Maili bilansis kajastatud kassatagavaraga ning seetõttu oli tegemist eriti madala riskitasemega võlaga, mis õigustas marginaali […] (*). Vastuses komisjoni märkusele, et kõnealune sularahareserv on riigi ressurss, mille üle Ühendkuningriigi ametiasutustel oli eriõigusaktide kaudu kontroll ja mille kasutamine tagatisena ei pruukinud seetõttu hajutada kahtlusi, et meede on riigiabi, väitsid Ühendkuningriigi ametiasutused, et nad püüdsid jõuda ettevõtja sularahareservi ja muude varade kasutamiseni viisil, mis peegeldaks kaubanduslikke põhimõtteid, nii et ettevõtja suhtes kehtestataks seoses laenuvõimalusega tõhus distsipliin. Ametiasutused andsid Royal Mailile 2000. aasta postiteenuste seaduse § 72 alusel korralduse kanda oma sularahareserv NLFis, mis oli moodustatud ettevõtja jaotamata kasumist (kogusummas ligikaudu 1 800 miljonit GBP), Royal Maili bilansis kajastuvasse erireservi (postireserv). Eraldi kirjalikus kokkuleppes lubati reservist 549 miljonit GBPd kasutada NLFi 544 miljoni GBP suuruse laenuvõimaluse tagatisena.

(56) Vastuseks komisjoni küsimustele Royal Maili poolt NLFi laenuvõimaluse eest makstud vahendustasu kohta selgitas Ühendkuningriik, et kõnealusel juhul oli iga-aastane vahendustasu […] baaspunkti laenu summast, s.o […] % […] marginaalist, mis lisandus LIBORile. Ühendkuningriigi ametiasutuste sõnul ja esitatud näidete põhjal on vahendustasu turutava kohaselt tavaliselt 50 % või vähem LIBORile lisanduvast marginaalist. Kõnealusel ajavahemikul olid suhteliselt madalad marginaalid – ligikaudu 50 baaspunkti või vähem – eeliskrediidi puhul tavalised. Arvestades asjaolu, et muude laenuvõimaluste (võlakirjad) kättesaadavus olenes parlamendi heakskiidust vahendite võimaldamisele asjaomasele ministeeriumile ajal, mil vahendid olid vajalikud Royal Maili emiteeritud võlakirjade ostmiseks, ei olnud kõnealuste muude laenuvõimaluste puhul vahendustasu asjakohane, sest kõnealuseid muid laenuvõimalusi tegelikult Royal Mailile eralda-

(*) Ärisaladus.

miseks
ei kinnitatud. Eraettevõtjate laenude puhul kehtib turutava, et vahendustasu makstakse alles siis, kui laenuandja on saanud kõik vajalikud sisemised heakskiidud ja raha on laenuvõtjale väljamaksmiseks ametlikult eraldatud (ja tingimusteta kättesaadav).

(57) Ühendkuningriik kirjeldas ka kavandatud laenuvõimaluste analüüsi, mis tehti enne laenuvõimaluste andmist; muu hulgas arvutati kavandatud refinantseerimisest tulenevate rahavoogude nüüdispuhasväärtus („NPV") ja mõned alternatiivsed võimalused. Kavandatud variandiga korvataks hinnanguliselt […] GBP, alternatiivide puhul aga parimal juhul […] GBP. Ühendkuningriik kinnitas veel, et 2003. aastal antud laenuvõimalusi ei kasutatud, kui välja arvata nädala jooksul tagasi makstud katseline kasutamine, vaid need lõppesid või vormistati ümber koos 2007. aastal antud laenuvõimalustega.

4.2.2. *2007. aastal antud laenuvõimalus*

(58) Ühendkuningriik selgitas, et 2007. aastal antud laenuvõimalus seisnes 900 miljoni GBP suuruses eeliskrediidivõimaluses. See moodustab osa finantseerimispaketist, kuhu kuulub ka pensionimeede ja allutatud laen summas 300 miljonit GBP. Laenuvõimaluse eesmärk on rahastada Royal Maili ümberkorraldamist ja investeerimisprogrammi, sealhulgas koondamiskulusid. Eelislaen summas 900 GBP asendab ja pikendab 2003. aastal antud 844 miljoni GBP suurust laenuvõimalust ning koosneb kahest osast: […] GBP suurune osa, mida tohib kasutada üksnes ümberkorralduse rahastamiseks, ja […] suurune osa, mis on mõeldud ettevõtja (välja arvatud Post Office Limited) üldisteks käibekapitaliga seotud vajadusteks. Meede jõustus 19. mail 2007 ja tagasimaksetähtaeg on […] nimetatud kuupäevast. Laenu marginaal esimesel […] kuul on […] baaspunkti kõrgem asjaomasest LIBORist ([10]). Seejärel oleneb marginaal fikseeritud väärtusega kommertspandi kattest (kasumlikkus intressimaksete kordsena), kusjuures miinimum on […] baaspunkti. Laenuvõimalus summas 900 miljonit GBP on tagatud Royal Maili asutatud uue tütarettevõtja Royal Mail Estates Limited aktsiatega; Royal Mail Estates Limitedile kuulub samahästi kui kogu Royal Maili kinnisvara (välja arvatud ettevõtjaga Post Office Limited seotud kinnisvara), mille kogu turuväärtus 2006. aasta septembris oli Atis Reali hinnangul […] GBP.

(59) Ühendkuningriik kirjeldas turumajandusliku investori põhimõttele vastavuse tagamiseks võetud meetmeid, märkides, et 2007. aasta rahastamispaketi kaubanduslikkust tuleb hinnata tervikuna (vt ka põhjendused 64 ja 65). Nii Credit Suisse'i kui ka Deloitte hinnangul anti laenuvõimalus kaubanduslikel tingimustel ja kohaldatud intress vastas turul kehtivatele intressimääradele, sealhulgas võrreldes turul antud laenudega. Kuigi analüüsi kohaselt oli seitsmeaastane tähtaeg turutingimuste ülemise piiri lähedal, näisid lepingutasu, vahendustasu ning kasutus- ja kohustuste täitmata jätmise test vastavat Royal Maili laenude põhjal (kõnealusel juhul peamiselt kinnisvaraga) tagatud laenude turutingimustele. Tagatisega seotud kokkulepe erines turutavast (aktsiate, mitte vara kommertspant), kuid Ühendkuningriik arvas, et kulude, ajastuse ja haldusega seotud põhjustel oli see laenuandja seisukohalt isegi eelistatum.

(60) Seoses TNT märkusega selle kohta, et RM jättis täitmata valitsuselt saadud laenuvõimalusega seotud kohustused ning sai kaubandus- ja tööstusministeeriumilt formaalseid vabastusi, selgitas Ühendkuningriik, et vabastus oli vajalik puhttehnilise küsimuse tõttu, mis oli seotud uute pensioniarvestusnõuete kasutuselevõtmisega (FRS17) ega tulenenud ettevõtja kaubanduslike näitajate halvenemisest. Ühendkuningriigi ametiasutused märkisid ka, et 2007. aasta laenuvõimalus ei olnud „täiendav", nagu osutas TNT, vaid hoopis asendas 2003. aasta laenuvõimalust.

4.3. **Pensionimeede**

(61) Ühendkuningriik selgitas tingdeponeerimiskonto loomise mehaanikat, sealhulgas pensionifondi usaldusisikutele kõnealuse summa suhtes antud tagatist. Kõnealusel juhul rahastati 850 miljoni GBP suurust tingdeponeerimiskontot postireservist summas 796 miljonit GBP ja ülejäänud 54 miljonit GBP kapitalisüsti teel. Kokkuleppe kohaselt võivad usaldusisikud realiseerida tingdeponeerimiskonto tagatise teatavate piiratud rikkumiste korral, mis peamiselt on seotud asjaomase ettevõtja (Royal Mail Holdings plc või Royal Mail Group Limited) maksejõuetuse tõttu likvideerimisega või tingdeponeerimiskontode näol oleva tagatise realiseerimiskõlbmatuks muutumisega. Tagatiskokkulepetes sätestati ka tingimused, mille korral kontodel oleva raha võib tagatiskokkuleppega seatud tagatisest vabastada; üldjuhul toimub see pensionifondi 75protsendilise maksejõulisuse saavutamisel. Osalised leppisid kokku, et kui raha vabastatakse Royal Mail Holdingsi tagatiskokkuleppega seotud tagatisest, võib aktsionär otsustada, et tingdeponeerimiskonto 850 miljonit GBP (ja sellele lisandunud intress), mis vabastatakse Royal Mail Holdingsi tagatiskokkuleppega

([10]) […].

seotud tagatisest, võidakse 2000. aasta postiteenuste seadusest tulenevate õiguste või muude kehtivate õiguste või volituste alusel anda aktsionärile.

(62) Tingdeponeerimiskonto loomine viis selleni, et usaldusisikud nõustusid pensionipuudujääki kõrvaldamise 17aastase tähtajaga. Ühendkuningriigi ametiasutused juhtisid tähelepanu pensionifondi reguleeriva asutuse avaldustele, mille kohaselt pikemaid kui kümneaastaseid puudujääki kõrvaldamise tähtaegu kontrollitakse erilise hoolega ning muu hulgas kontrollitakse, kas usaldusisikud on puudujääki kõrvaldamise kavast tulenevate riskide vähendamiseks kasutanud mõnda tingimuslikku vara (nt tingdeponeerimiskontot). Ühendkuningriik vaidles vastu komisjoni väitele, et tingdeponeerimiskonto võimaldab Royal Mailil vähendada pensionisissemakseid, väites, et tingdeponeerimiskonto puudumisel oleneks tulemus läbirääkimistest ega oleks ennustatav. Kokkuleppele mittejõudmine oleks ohustanud vahendite kättesaadavust äriinvesteeringuteks.

4.4. **Aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP**

(63) Ühendkuningriik kinnitas, et ta annab Royal Mailile allutatud laenu kujul aktsionärilaenu summas 300 miljonit GBP intressimääraga […] % kuni laenu tähtajani. Laenuvõimalus oli kättesaadav kahe aasta jooksul ning laenu tähtaeg oli kas eeliskrediidivõimaluse tagasimaksetähtaeg […] või pensioni tingdeponeerimiskonto vahendite vabastamise aeg olenevalt sellest, kumb saabub hiljem. Allutatud laenu tingimused räägiti läbi mitte eraldiseisva laenuvõimalusena, vaid paketi ühe osana. Ühendkuningriik teatas, et tingimus, mille kohaselt tagasimaksmine toimub alles pärast pensioni tingdeponeerimiskonto vabanemist, tuleneb laenu allutatusest. See omakorda peegeldus kõrges intressimääras, mis äririske arvestades oli kõrgem kui vahemik, mille valitsuse nõustajad esitasid seoses omakapitali alternatiivkuluga. Valitsuse nõustajad kinnitasid, et kokkulepe on „igati kaubanduslik”.

4.5. **2007. aasta paketi vastavus turumajandusliku investori põhimõttele**

(64) Ühendkuningriik teatas, et 2007. aasta rahastamispaketi osad räägiti läbi ühtse terviku osadena ning nende kaubanduslikkust ei hinnatud ega tuleks hinnata eraldiseisvana, kuigi üksikute osade tingimuste võrdlusaluseks olid kaubanduslikud ekvivalendid. Paketi, eriti tingdeponeerimiskonto kaubanduslikkust analüüsisid Deloitte ja Credit Suisse ning valitsus tugines nende nõuandele.

(65) Deloitte lähtus ettevõtte väärtusest strateegilise kava alusel, eeldades 1 miljardi GBP suuruse investeeringu tegemist tingdeponeerimiskontole. Ettevõtte väärtuse hindamisel diskonteeritakse rahastamiseelsed prognoositud rahavood ettevõtja kapitali kaalutud keskmise kuluga. Ühendkuningriigi andmetel sobib investeering tingdeponeerimiskontosse ratsionaalsele kaubanduslikule aktsiainvestorile juhul, kui:

a) see annab investorile positiivset aktsiatulu (pärast netofinantsvõlgu, pensionipuudujääki ja tingdeponeerimiskonto puhaskulu) ning

b) tingdeponeerimiskontole kavandatud tingimustel investeerimata jätmisega ei saavutataks suuremat väärtust.

Deloitte arvutas ka asjaomase sisemise tulumäära, s.o tulevaste rahavoogude diskontomäära, mis vähendas ettevõtja omakapitali väärtust tasemeni […]. Deloitte analüüs näitas, et omakapitali väärtus pärast investeeringut on […] GBP ja sisemine tulumäär […] ning kõnealused määrad osutusid vastupidavaks ka mitmesugustele tundlikkusanalüüsidele. Uuriti kaht alternatiivset stsenaariumi ilma tingdeponeerimiskontota, mille korral omakapitali väärtus võib Deloitte andmetel oluliselt väheneda. Kavandatud investeeringu korral aga prognoositi, et investeeringu väärtus tõuseb aja jooksul oluliselt.

5. **MEETMETE HINDAMINE: RIIGIABI OLEMASOLU**

(66) Nagu menetluse algatamise otsuses märgitud, oleneb küsimus, kas kõnealuste meetmete näol on tegemist riigiabiga, sellest, kas Royal Mail saab kõnealuste meetmete tõttu eelise asutamislepingu artikli 87 tähenduses; teised abi kriteeriumid on selgelt täidetud. Otsustamaks, kas meede andis RMile eelise, uurib komisjon, kas turumajanduses tegutsev eraettevõtja olnuks valmis võimaldama rahastamist samadel tingimustel.

5.1. **2001. aasta laen**

(67) Ühendkuningriigi ametiasutuste selgitused seletavad, miks laenu osade pikaajaline (20 aasta) intressimäär oli keskmiselt 5,8 %, s.o alla komisjoni kehtiva viitemäära, mis

on lühema tähtajaga ([11]). Samuti seletatakse põhjenduses 49 osutatud kirjas, missugune oli laenu saamislugu 1999. aastal ja kuidas nimetatud kuupäeval tingimused kehtestati. Ühendkuningriigi ametiasutused vastavad TNT märkustele (põhjendus 42), sest TNT kasutas võrdluses 2001. aasta intressimäärasid, kuid kõnealuse laenu intressimäärasid ei kehtestatud 2001. aastal. Ühendkuningriigi ametiasutused seletavad ka laenu tagatise puudumist (mida 2003. aasta laenu andmisel niikuinii muudeti). Viimaks selgitavad nad tõsiasja, millele komisjon juhtis tähelepanu menetluse algatamise otsuses, s.o et vähemalt 2001. aastal hakkasid Royal Maili finantstulemused halvenema. Olukord oli aga teistsugune 1999. aastal, mil laen eraldati, ning ajavahemikul 1999–2001, mil kehtestati intressimäärad.

(68) Laenus kokkuleppimise ajal olid komisjoni viitemäärad kehtestatud vastavalt komisjoni 1997. aasta teatisele viite- ja diskontomäärade kehtestamise meetodi kohta („1997. aasta viitemäärade teatis") ([12]). Teatise kohaselt määras komisjon viitemäärad kindlaks viieaastaste pankadevaheliste vahetustehingute intressimäärade alusel, millele lisandub preemia, kuid jättis endale õiguse kasutada lühemat (nt üheaastane LIBOR) või pikemat baasmäära (näiteks kümneaastaste võlakirjade intressimäär). Laenude pikema tähtaja tõttu usub komisjon, et seesuguse pikemaajalise intressimäära kasutamine on kõnealusel juhul asjakohane.

(69) Komisjon on märkinud, et intressimäärad kehtestati, lähtudes kaubanduslikest laenutehingutest, mida võrreldi asjaomase riigivõlakirjaga ([13]). Riigivõlakirjade hinnavahe kõikus 76st 165 baaspunktini, mis on seetõttu asjakohane võrreldes viitemäärade teatises kehtestatud 75 baaspunktiga. Komisjon võrdles laenu intressimäärasid ka asjaomastel kuupäevadel kehtinud 20aastaste pankadevaheliste vahetustehingute intressimääradega. Laenu intressimäärad on nendele äärmiselt lähedal (üldjuhul on erinevus alla 10 baaspunkti). Komisjon märgib, et Ühendkuningriik ja tema nõustajad ei lähtunud asjaomaste pankadevaheliste vahetustehingute ega muudest avaldatud intressimääradest, vaid kasutasid otseselt kaubanduslikke võrdlusaluseid. Eespool osutatut arvesse võttes nõustub komisjon, et kõnealune meede ei andnud Royal Mailile eelist ning meetme näol ei olnud tegemist riigiabiga.

([11]) Komisjoni viitemäärade tähtaeg oli kuni 31. detsembrini 2007 kehtinud metoodika kohaselt viis aastat ning 2008. aasta alguses vastu võetud teatise kohaselt üks aasta.

([12]) EÜT C 273, 9.9.1997, lk 3.

([13]) Et laen koosneb eri osadest, mille intressimäär oleneb kuupäevast ja ajavahemikust, mille tarbeks asjaomased rahalised vahendid esmalt Royal Maili reservidest võeti (vt joonealune märkus 6), on laenu iga osa intressimäär erinev. See seletab, miks 5,8 % on keskmine intressimäär. Asjaomase valitsuse võlakirja intressimäär oli laenu osa väljamaksmise kuupäeval lähima kestusega võlakirja intressimäär.

5.2. **Laenuvõimalused**

5.2.1. *2003. aastal antud laenuvõimalus*

(70) Nagu menetluse algatamise otsuses märgitud, ei kasutatud kõnealust laenuvõimalust enne selle pikendamist või muutmist 2007. aastal. Seetõttu ei algatanud komisjon menetlust seoses laenu tingimustega ning käesolevas otsuses ei hinnata kokkulepitud intressimäära asjakohasust. Komisjon tõstatas aga küsimuse, kas laenuvõimalused pakkusid ettevõtjale siiski väärtust valikuvõimalusena, mille puhul tuleks hinnata, kas tegemist oli riigiabiga. Seoses sellega on komisjon kindlaks teinud, et ehkki laenuvõimalusi ei kasutatud, kohaldati eraldatud laenuvõimaluste suhtes vahendustasu summas […] aastas. Komisjon on veendunud, et tegemist oli turul kehtiva intressimääraga, mis vastavalt turutavale määrati kindlaks laenu suhtes kehtiva LIBORit ületava marginaali protsentuaalse osana ja mis vastavalt turutavale oli ([…]) (komisjon on teadmiseks võtnud näited vahemikus 16–50 %). Ülejäänud laenuvõimalusi parlament heaks ei kiitnud ja seega neid ei eraldatud, mistõttu nende puhul tavapäraselt vahendustasu ei kohaldata. Seega on komisjon veendunud, et 2003. aastal antud laenuvõimaluste näol ei olnud tegemist Royal Mailile antud riigiabiga.

5.2.2. *2007. aastal antud laenuvõimalus*

(71) Aastal 2007 asendati 2003. aasta allesjäänud laenuvõimalus ([14]) läbivaadatud tingimustel eeliskrediidivõimalusega summas 900 miljonit GBP. Komisjon on nimetatud laenuvõimaluse tingimused läbi vaadanud. Esimesel 12 kuul kohaldati intressimäära, mis ületas asjaomase LIBORi […] baaspunkti võrra, ning seejärel muutus intressimäär vastavalt fikseeritud väärtusega kommertspandi kattele, kuid ei langenud kunagi madalamale kui LIBOR pluss […] baaspunkti. Laenuvõimalus on tagatud Royal Maili varadele seatud muutuva väärtusega kommertspandiga, ([15]) RMi kinnisvaraportfelli omanikust uue tütarettevõtja Royal Mail Estates Ltd aktsiatele seatud fikseeritud väärtusega kommertspandiga ning muutuva väärtusega kommertspandiga nimetatud ettevõtja varadele. Ettevõtjale RM Estates kuuluva kinnisvara turuväärtust hinnati […] GBP-le. Komisjon on hinnanud kõnealuseid tingimusi

([14]) Üks osa laenuvõimalusest oli selleks ajaks aegunud ning allesjäänud osad moodustasid 844 miljonit GBP.

([15]) Muutuva väärtusega kommertspant on tagatis, mis ei ole seotud konkreetse varaga, vaid varade liigiga.

vastavalt 1997. aasta viitemäärade teatisele, mida nende kehtestamise ajal kohaldati. Arvestades, et panditud vara väärtus ületab laenude väärtust ligi 50 %, peetakse tagatist suureks. Marginaal […] kuni […] baaspunkti üle LIBORi on seetõttu piisav, arvestades teatises sätestatud marginaali 75 baaspunkti (nagu märgitud põhjenduses 68, nägi komisjon 1997. aasta viitemäärade teatises ette LIBORi võimaliku kasutamise hindamisalusena). Peale selle on komisjon teatavaks võitnud Ühendkuningriigi ametiasutuste esitatud teabe, mis pärines teistest kinnisvaraettevõtjate tagatistega tehingutest ja näitab ilmselt, et tingimuste seadmisel kasutati võrdlusalusena võrreldavaid kaubanduslikke tehinguid. Komisjon on oma viitemäärade analüüsi põhjal kindlaks teinud, et eraldiseisvalt vaadelduna ei kätkenud kõnealune laenuvõimalus riigiabi.

(72) Arvestades, et 2007. aasta laenuvõimalus anti ühe osana paketist, mis hõlmas ka muid meetmeid, ning arvestades Ühendkuningriigi kindlat väidet, et 2007. aasta rahastamispaketi osasid ei tuleks hinnata eraldiseisvalt, tuleb komisjonil kindlaks teha, kas põhjenduses 71 antud eraldi hindamine saab olla lõplik. Küsimust käsitletakse täiendavalt allpool jaotises 5.5.

5.3. **Pensionide tingdeponeerimiskonto**

5.3.1. *Abi olemasolu*

(73) Olles saanud Ühendkuningriigi ametiasutuste märkused ja selgituse, mõistis komisjon pensionimeetme mehhanismi. Nagu kirjeldatud põhjenduses 22, peab Royal Mail aru andma oma bilansis kajastuvast suurest pensionipuudujäägist ning Ühendkuningriigi pensioniõiguse kohaselt peab Royal Mail usaldusisikutega kokku leppima kava, eelkõige tähtaja puudujäägi kõrvaldamiseks maksete tegemise teel pensioniskeemi fondi. Meede võimaldas Royal Mailil pikendada puudujäägi kõrvaldamise tähtaega, avaldades seetõttu mõju Royal Maili tehtavatele maksetele. Komisjon märkis kohe ära, et meetme juriidilisel küljel (eriõigusaktide kaudu sisuliselt riigi kontrolli all olevate reservide vabastamine, et kanda need pensionifondi tarbeks tingdeponeerimiskontole) puudus vahetu paralleel tavapäraste kaubanduslike tehingutega, isegi kui raha paigutamist tingdeponeerimiskontole võib ette kujutada ka erasektoris ([16]). Et hinnata Ühendkuningriigi väidet, mille kohaselt meede põhines kaubanduslikel tingimustel, pidi komisjon seega kindlaks määrama võrdlusaluse, millega meedet võrrelda.

(74) Meetmega vabastatakse aktsionäri täieliku kontrolli all olevad rahalised vahendid, et RM saaks neid kasutada pensionipuudujäägi maksete muutmiseks, mida RM peab tasuma pensioniskeemi, paigutades kõnealuse raha tingdeponeerimiskontole (kuigi postireserv on formaalselt RMi bilansis, ei saa RM reserve ja sellega seotud varasid ilma valitsuse heakskiiduta kasutada). Kuigi raha vabastamine ei ole puhas omakapitalisüst, on see oma mõju tõttu sellega kõige sarnasem. Kui raha ei oleks vabastatud, ei oleks Royal Mail saanud tingdeponeerimiskontot luua ilma teistest allikatest kapitali hankimata või muid reserve kasutamata. On tõsi, et meetme kohaselt pöörduks raha tingdeponeerimiskonto vabastamisel tagasi riigi kontrolli alla. Selleks vajalikuks peetava ajavahemiku tõttu (17 aastat) ning ebakindluse tõttu küsimuses, kas raha saab tegelikkuses aktsionärile tagastada, kui RMi finantstulemused kõnealusel ajavahemikul halvenevad, samuti tagatud intressitulu puudumise tõttu jättis komisjon kõrvale võimaluse sarnastada tehingut laenu andmisega. Komisjon otsustas, et kõnealune järeldus oli seda enam mõistlik, arvestades asjaolu, et kui postireservi summa oli 31. märtsil 2007 ainult 796 miljonit GBP, tegid Ühendkuningriigi ametiasutused uue kapitalisüsti summas 54 miljonit GBP, et viia postireserv enne tingdeponeerimiskonto loomist kokkulepitud 850 miljonit GBP tasemele. Eespool öeldut arvesse võttes ning analüüsimaks meetme vastavust turumajandusliku investori põhimõttele on komisjon analüüsinud aktsionäri täieliku kontrolli all oleva raha vabastamist RMi omakapitalisüsti otstarbel kasutamiseks.

(75) Komisjon hindab omakapitalisüstide vastavust turutingimustele, võrreldes ametiasutuste osaluse NPVd investeeringu tegemise korral (pärast investeeringut) ja olukorras, kui investeeringut ei tehtaks (enne investeeringut) ([17]). Kui erinevus on kapitalisüstist suurem, loetakse kapitalisüst turumajandusliku investori põhimõttele vastavaks. „Lisandumise" lähenemisviis on vajalik, sest vastupidisel juhul ei oleks selge, missugune osa aktsionäri tulust (dividendid või osaluse müügi korral müügihind) tuleneks investeeringust ja missugune osa laekuks olenemata investeeringust. Osaluse väärtuse arvutamiseks pärast ja enne investeeringut kindlaksmääratud ajavahemikul liidetakse osalusest kõnealusel ajavahemikul tulenevate tulevaste rahavoogude (tavaliselt dividendid, kuid teine võimalus on

([16]) Kõnealusele võimalusele osutatakse Ühendkuningriigis pensioneid reguleeriva asutuse *reguleerivas tegevusjuhises 03* „Funding Defined Benefits", veebruar 2006, punkt 104. Ühendkuningriik ei esitanud aga ühtki näidet kõnealuse võimaluse kasutamise kohta.

([17]) Vt nt Landesbankeni juhtumeid, nt HSH otsus NN 71/05, samuti NN 72/05, NN 19/06 ja NN 34/07.

kapitali vähendamine) diskonteeritud väärtus väärtuse võimalikule kasvule samal ajavahemikul.

(76) Ühendkuningriigi esmasele vastusele oli lisatud nõustaja Deloitte aruanne, mille kohaselt oli kavandatud investeeringute sisemine tulumäär […]. Uurimise käigus ilmnes aga kasutatava metoodikaga seoses mitu probleemi.

(77) Esiteks hõlmas arvutus üksnes investeeringu tegemise juhtumit ega võrrelnud investeerimise ja investeerimata jätmise stsenaariumi. Selle vastuseks teatas Ühendkuningriik, et investeeringu tegemata jätmise korral eeldati omakapitali väärtuseks […]. Deloitte aruanne aga ei sisaldanud ega kinnitanud väidet, et investeeringu tegemata jätmise korral on omakapitali väärtus […]. Seega leidis komisjon, et Deloitte algses aruandes ei järgitud komisjoni poolt õigeks peetavat metoodikat, mis põhineb investeeringu tegemise ja tegemata jätmise võrdlusel.

(78) Teiseks arvutati osaluse hindamiseks ettevõtte väärtus (s.o võlausaldajate ja aktsionäride nõuete summa), kasutades ettevõtte tasandi rahavooge ja jääkväärtuseid, millest hiljem lahutatakse võlad. See meetod ei ole küll vale, kuid ta ei näita selgelt üksnes aktsionäridele kättesaadavat vaba rahavoogu, mis on üks (kui ka mitte ainus) tegur, mis näitab, kas kapitalisüst vastab turumajandusliku investori põhimõttele. Seetõttu eelistab komisjon meetodit, mille puhul diskonteeritakse otse aktsionärile väljamakstavaid rahavooge (dividende) ning kasutatakse mitte ettevõtte väärtust, vaid omakapitali väärtust peegeldavat jääkväärtust. Seejuures kasutatakse diskontomäärana mitte kapitali kaalutud keskmist kulu, vaid omakapitali kulu. Sama meetodit kasutati eespool osundatud Landesbankeni juhtumites (vt joonealune märkus 17).

(79) Kolmandaks hinnati põhjenduses 71 käsitletud eeliskrediidivõimalust ja postireservi vabastamist kõnealuses arvutustes koos, kuid tavaliselt hinnatakse laenu ja kapitalisüsti erinevalt (erainvestori test *vs.* eralaenuandja test) ning seega tuleks neid hinnata eraldi ([18]). Tõsi on, et suhteliselt tavaliselt on aktsionäril suurtes kontsernides ka laenuandja roll, kuid komisjoni arvates on meetmete erinevat olemust arvestades raske hinnata neid samas raamistikus. See aga ei tähenda, et kahe meetme vastastikust mõju ei tuleks arvesse võtta. Vastupidi, aktsionäri täieliku kontrolli all oleva raha RMi jaoks vabastamist analüüsiti rahavoogude põhjal, mis peegeldavad eeldust, et RMile anti käesolevas otsuses käsitletavad laenud.

(80) Seetõttu palus komisjon Ühendkuningriigilt lisanduva omakapitali hindamist parimal võimalikul, kuid siiski realistlikul „investeerimata jätmise" juhtumi puhul. Seoses alternatiivse juhtumi kindlakstegemisega andsid RMi enda prognoosid investeeringu tegemata jätmise juhtumi kohta („rahakeskse juhtimise juhtum") tulemuse […]. Seetõttu visandas Deloitte teistsuguse alternatiivjuhtumi, mille puhul […] ja pensionipuudujääk kõrvaldati 17 aasta asemel 12 aastaga. Deloitte andis selle juhtumi kohta aga hinnangu, et pensioniprobleem lahendataks lühikese tähtaja jooksul […]. Peab aga märkima, et komisjon ei saa olla kindel, et kõnealune alternatiiv on „parim olemasolev" investeerimata jätmise juhtum, mis muidugi oleks aluseks turumajandusliku investori põhimõttele vastavuse hindamiseks. Võib siiski öelda, et investeeringu tegemise juhtumiga seonduvad võimalikud kahtlused võimenduksid, kui võrdluses kasutada mõeldavat „paremat alternatiivi".

(81) Komisjoni palvel esitas Ühendkuningriik näitajad, mis võimaldavad investeerimisjuhtumit hinnata mõlema alternatiivi puhul. Põhjenduses 78 osutatud põhjustel nõudis komisjon, et prognoosides kasutataks aktsionäridele kättesaadavaid vabu rahavooge, jääkväärtuse puhul omakapitali väärtust ning diskontomäärana omakapitali kulu.

(82) Ühendkuningriik esitas järgmised prognoosid ([19]). Tabelis on esitatud valitsuse osaluse arvutus investeeringu tegemise korral (investeerimisjuhtum) ja seejärel sama arvutus alternatiivjuhtumi korral. Esitatud näitajate põhjal on valitsuse osaluse väärtus investeerimisjuhtumi korral […] GBP ja investeeringu tegemata jätmise alternatiivjuhtumi korral […] GBP.

([18]) Ühendkuningriik toonitab, et tema riigi osalusega äriühingud laenavad ainult riigilt. Komisjon ei sea kõnealust poliitikat käesolevas otsuses kahtluse alla, kuid asub seisukohale, et meetmeid peaks olema võimalik eraldi kontrollida. Igal juhul oleks väga ebatavaline, kui turumajanduslik investor oleks suuremasse kontserni mittekuuluva äriühingu (näiteks Royal Mail) aktsionär ja samal ajal äriühingu ainus rahastaja.

([19]) Nimetatud prognoosides kasutati investeeringuna aktsionärilaenu summas 300 miljonit GBP, sest komisjon kaalus uurimise teataval etapil võimalust, et kõnealust meedet võib samastada ka omakapitaliga. Komisjon on lõplikult otsustanud hinnata meedet laenuna, nagu kirjeldatud allpool. Käsitluse muutus tabelis ei muuda komisjoni järeldust pensioni tingdeponeerimiskonto meetme vastavuse kohta turutingimustele.

INVESTEERIMISJUHTUM – investeering 1,15 miljardit GBP	Nüüdis-väärtus	Esialgsed rahavood	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
NPV aastatel 1–10 (diskonteeritud vaba rahavoog, v.a võlad)	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]							
Jääkväärtus	[…]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[…]	—	—	—	—	—	
Postcommi toetuse NPV	[…]	—	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Ettevõtte väärtus	[…]	—	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Intressi rahavood	[…]	—	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Laenu kasutamine ja tagasimakse / vahendite investeerimine	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	—	—	—	—	—	—	[…]	[…]	[…]
Võlgnevus prognoosiperioodi lõpus																		[…]
Hinnanguline pensionipuudujääk	[…]	—	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Tingdeponeerimiskonto saldo, sh kogunenud intress	[…]	[…]																
Tingdeponeerimiskonto tagasimakse (mitte aasta keskel)	[…]	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	[…]
	[…]	[…]	—	—	—	—	—	—	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Tingdeponeerimiskonto nõue	[…]	[…]																
Aktsionärilaen	[…]	[…]																
Omakapitali väärtus	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
ALTERNATIIVJUHTUM Omakapitali väärtus	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Lisanduv omakapitali väärtus	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

(83) Et […] GBP suurune erinevus on investeeritud summast suurem, väidab Ühendkuningriik, et ta on investeeringu kaubandusliku aluse tõendanud. Komisjon tegi aga kindlaks, et kõnealune väide vajab täiendavat uurimist.

(84) Tabelist nähtub, et

a) investeerimisjuhtumi puhul ei too sellest saadav raha kava esimesel […] aastal aktsionäridele tulu;

b) seega tugineb investeerimisjuhtum tugevalt 2016/2017. aasta arvutatud jääkväärtusele;

c) investeerimisjuhtumi rahavoog on esimesel […] aastal negatiivne ning pärast seda kasutatakse tekkinud raha kuni 2013/2014. aastani täielikult võlgnevuste tagasimaksmiseks ja pensionipuudujäägi kõrvaldamiseks;

d) pärast 2016/2017. aastat (arvestades, et nii pikka prognoosi ei saa täielikult usaldada) toob alternatiivjuhtum suuremat tulu, sest pensionipuudujääk on tagasi makstud, mis kustutab 2013.–2016. aasta positiivse tulu. Seega paneb kõnealune arvestus veelgi suuremat rõhku investeerimisjuhtumi jääkväärtusele.

(85) Peale selle tegi komisjon kindlaks, et isegi pärast esimest […] aastat ei ole kindel, kas […] aasta näitajad on tegelikult dividendid, mida saab aktsionärile välja maksta. See tuleneb asjaolust, et RMi pensionipuudujäägi bilansis kajastamise tõttu (vastavalt uutele raamatupidamiseeskirjadele) on ettevõtte väärtus arvestuslikult negatiivne, mis piirab tugevalt raha väljavõtmist dividendidena juba alates […] aastast. Ühendkuningriigi esitatud algses Deloitte aruandes […].

(86) Arvestades aktsionäri saadava tulu kujunemist (praktiliselt kogu tulu tuleneb jääkväärtusest, dividendidest aga samahästi kui mitte midagi) usub komisjon, et erainvestor eeldaks teatavat rahalist tulu […] aastal pärast investeeringu tegemist ning oleks murelik, kui investeeringu kogu tulu laekuks aastal […] jääkväärtusest. Arvestades, et jääkväärtus on sisuliselt rahavoogude väärtus alates […] aastast, mis on diskonteeritud […] aastasse, peab erainvestor uskuma, et kuigi tema investeering ei anna […] aasta jooksul mingit tulu, on […] aastast hilisemas prognoositavas perspektiivis siiski tegemist hea investeeringuga. Võttes arvesse, et nii pika tähtajaga prognoose võivad mõjutada mitmed ettenägematud muutujad ning kõnealused prognoosid ei ole seetõttu eriti usaldusväärsed, arvab komisjon, et erainvestor ei sooviks niisugustel tingimustel investeerida, eriti postisektoris, kus pikaajalised väljavaated on ebakindlad. Komisjon kahtleb ka, kas erainvestor oleks valmis allutama oma aktsionärihuve nii ulatuslikult töötajate/pensionäride huvidele ja võla tagasimaksmisele.

(87) Asjaolule, et investeerimisjuhtum tugineb olulisel määral 2016/2017. aasta arvutatud jääkväärtusele, lisandub veel asjaolu, et ka jääkväärtus on nii arvutusmetoodika kui ka selle aluseks olevate näitajate tõttu kaheldav. Jääkväärtus leiti metoodika alusel, mille puhul korrutati viimase aasta EBITDA teguriga, mis on ettevõtte väärtuse ja EBITDA valdkondlike ekvivalentide suhe. TNT ja Deutsche Post/DHL valiti põhjusel, et isegi kui RM ei ole nimetatud ettevõtjatega praegu võrdväärne, on ta seda […] aasta möödudes investeerimiskava algusest. Kõnealuse lähenemisviisi tulemusel saadakse ettevõtte väärtus (üldiselt võttes võlgnevused pluss omakapital), mis ei vasta põhjenduses 81 kirjeldatud lähenemisviisile, mille puhul tuleb jääkväärtusena kasutada omakapitali väärtust. Õige omakapitali väärtuse kasutamisel muutub jääkväärtus oluliselt väiksemaks. Seoses jääkväärtuse arvutamiseks kasutatud näitajatega märgib komisjon eelkõige, et RMi brutokasum (EBITDA) kasvas prognoosi kohaselt kava ajavahemikul igal aastal rohkem kui […]. Komisjon pidas kõnealust prognoosi äsja liberaliseeritud, reguleeritud ja küpses sektoris äärmiselt optimistlikuks.

(88) Komisjon tegi Ühendkuningriigi esitatud arvutusega mitu testi, muutes kasutatud eeldusi ja arvutusmetoodikat, eriti jääkväärtuse arvutamisel. Komisjon leidis, et arvestades jääkväärtuse tähtsust esitatud näitajates, muudaks investeeringu hinnangut oluliselt ainult väiksemad muutused metoodikas, nt jääkväärtuse teistsugune arvutamine ja vähem optimistlikud kasumi kasvu ootused.

(89) Kokkuvõtteks ei suutnud komisjon tuvastada, et aktsionäri täieliku kontrolli all olnud raha vabastamine ja tingdeponeerimiskontole paigutamine selleks, et RM saaks muuta kohustuslikke puudujäägi kõrvaldamise makseid pensioniskeemi, vastab turumajandusliku investori põhimõttele.

(90) Seetõttu asus komisjon uurima meetmes sisalduva võimaliku abi kokkusobivust ühisturuga.

5.3.2. *Abi suuruse määramine*

(91) Abi mõju Royal Mailile avaldub mõjus pensionipuudujäägi kõrvaldamiseks pensioniskeemi tehtavatele maksetele, mille võib meetme tulemusena jaotada suuremale arvule aastatele, kui seda muidu oleks saanud teha. Seetõttu on kõnealused maksed esimestel aastatel väiksemad (sest ilma meetmeta peaks RM puudujäägi kiiremini kõrvaldama ja tegema seega suuremaid sissemakseid) ja suuremad edasistel aastatel, mil puudujääk oleks muul juhul kõrvaldatud.

(92) Nimetatud eelise hindamine muudetud rahavoomaksete NPV arvutamise kaudu eeldab teatavaid eeldusi, nimelt tuleb valida ajavahemik, mille jooksul puudujääk tuleks kõrvaldada meetme puudumisel, ja diskontomäär. Komisjon nõustus puudujäägi kõrvaldamiseks kasutama 12aastast tähtaega, mis oli põhjenduses 80 uuritud alternatiivjuhtumi aluseks ja mille Royal Mail esitas Ühendkuningriigi postivaldkonda reguleerivale asutusele seoses hindade läbivaatamisega. Kõnealune näitaja ületab veidi kümneaastast ajavahemikku, mida kasutab võrdlusalusena Ühendkuningriigis pensioneid reguleeriv asutus ([20]). Arvestades aga 12aastase tähtaja kasutamist muudes arvutustes ja lisaks ka puudujäägi suhteliselt suurt summat kõnealuse ettevõtja puhul, mis üldjuhul eeldaks pikemat puudujäägi kõrvaldamise tähtaega, usub komisjon, et tegemist on vastuvõetava eeldusega. Komisjon kohaldas diskontomäära 12 %, mis peegeldab omakapitali kulu. Sel alusel on meetmest tuleneva pensionisissemaksete muutuse väärtus Royal Maili jaoks […].

5.4. **Aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP**

(93) Nagu juba märgitud, on aktsionärilaen allutatud nii RMi muudele võlgnevustele kui ka pensionäride huvidele (seda ei saa tagasi maksta enne tingdeponeerimiskonto vabastamist). Seetõttu kaalus komisjon, kas meedet ei tuleks samastada omakapitalisüstiga (vt ka joonealust märkust 19).

(94) Komisjon oli aga veendunud, ([21]) et laenude allutatus ei takista nende hindamist riigiabi olemasolu seisukohalt samamoodi nagu hinnatakse allutamata laene. Seetõttu võib seda liiki laene hinnata vastavalt viitemäärade teatise tingimustele, ([22]) kuigi madalama reitingutasemega kui samaväärsete allutamata laenude puhul.

(95) 2007. aastal kehtinud 1997. aasta viitemäärade teatises sätestati viitemäärad viitega konkreetse tähtajaga, nimelt viieaastastele intressimääradele. Hinnatav meede kestaks aga sama kaua kui tingdeponeerimiskonto ehk hinnanguliselt 17 aastat. Laenu andmise ajal oli Ühendkuningriigi tulukõver langev, nagu ka 1999. aastal. Kuigi viitemäär oli 5,9 %, oli naelsterlingi intressimäära vahetustehingute 15 aasta intressimäär 2007. aasta märtsi lõpus 5,2 %. 1997. aasta viitemäärade teatises kasutati võrdlusalusena pankadevaheliste vahetustehingute viieaastaseid intressimäärasid ning seetõttu peab komisjon kõnealuse meetme puhul sobivaks vastava 15 aasta intressimäära. Seda tuleks teatise kohaselt suurendada standardpreemiaga 75 baaspunkti tasemele 5,95 %.

(96) Sel moel kindlaks määratud intressimäära tuleks veelgi kohandada, et peegeldada tagatuse ja allutatuse ulatust.

(97) Aktsionärilaen on tagamata ning seetõttu tuleks selle tagatus lugeda pankade poolt tavaliselt nõutavast madalamaks. Niisugusteks juhtudeks kehtestab 1997. aasta viitemäärade teatis asjaomasele võrdlusalusele lisanduva marginaali 400 baaspunkti või rohkem, kui ükski erapank ei oleks nõus asjaomast laenu andma. Kooskõlas komisjoni varasemate otsustega, ([23]) mis lähtuvad 1997. aasta viitemäärade teatisest, arvab komisjon, et intressimäära tuleks suurendada 400 baaspunkti suuruse preemia võrra, mis peegeldab tagatise puudumist, ja 200 baaspunkti võrra, et peegeldada laenuvahendi allutatust.

(98) Arvestades, et laenu intressimäär […] % on suurem kui 5,95 % pluss 600 baaspunkti, saab komisjon aktsepteerida, et eraldiseisvalt ei ole meetme puhul tegemist riigiabiga.

(99) Et 2007. aasta laenuvõimalus anti meetmepaketi ühe osana, peaks komisjon kindlaks tegema, kas meetme eraldi hindamine saab olla otsustav. Küsimust käsitletakse täiendavalt allpool jaotises 5.5.

([20]) The Pensions Regulator: The regulator's statement, mai 2006, „How the Pensions Regulator will regulate the funding of defined benefits", punkt 3.16.

([21]) N 55/08 – Saksamaa – GA/ERDFi allutatud laenud. Vt ka juhtumit C38/05 – Saksamaa – Biria, mis käsitles 1997. aasta viitemäära teatise alusel hinnatud passiivset osalust.

([22]) Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kehtestamise meetodi kohta (EÜT C 273, 9.9.1997, lk 3).

([23]) Juhtumid C 38/05, Biria (ELT L 183, 13.7.2007, lk 27); C 38/07, Arbel Fauvet Rail SA (ELT L 238, 5.9.2008, lk 27); C 95/01, Siderurgica Añon (ELT L 311, 26.11.2005, lk 22); C 20/2000, Sniace (ELT L 108, 30.4.2003, lk 35).

5.5. **2007. aasta meetmete eraldi hindamine**

(100) Komisjon on otsustanud, et kaks 2007. aasta meedet eraldiseisvana (2007. aasta laenuvõimalus ja aktsionärilaen summas 300 miljonit GBP) ei kujuta endast riigiabi, kuid ei ole suutnud teha sama järeldust pensionimeetme puhul. Arvestades, et meetmed kuulutati välja korraga, peab komisjon hindama, kas ta saab kinnitada abi puudumist, võttes arvesse kohtupraktikat ([24]).

(101) Komisjon on märkinud, et 2007. aastal pikendatud laenuvõimalus oli sisuliselt 2003. aasta meetmete jätkamine, ehkki läbivaadatud tingimustel. Seega ei olnud meetme algse rakendamise ajal pensionimeedet veel olemas. Laenuvõimaluse ja pensionimeetme eesmärki saab samuti eristada: esimene pakub välise rahastamisallika Royal Maili ümberkorralduskava elluviimiseks, teine aga tagatise puudujäägi tagasimaksmiseks 17 aasta jooksul. Nagu eespool osutatud, vastas RMi varadele laenuvõimaluse tagamiseks seatud tagatis turutavale. Kõik kolm kohtu kehtestatud kriteeriumi (kronoloogia, eesmärk ja olukord meetme käivitamise ajal) toetavad laenuvõimaluse abi iseloomu eraldiseisvat hindamist.

(102) Aktsionärilaenu andmise otsus tehti ülejäänud 2007. aasta meetmetest hiljem. Laen lisati varem väljakuulutatud rahastamisraamistikule, et anda ettevõtjale Royal Mail ümberkorralduskava elluviimiseks piisav rahastamispuhver, sest kava ajavahemiku prognoositud tulemus oli vähenenud. Meetme eesmärki võib eristada pensionimeetme eesmärgist samamoodi nagu laenuvõimaluse eesmärki. RMi olukord laenu andmise ajal ei muuda tulemust, mille kohaselt laenu ei käsitleta riigiabina, sest olukorda on juba intressimäära asjakohasuse hindamisel arvesse võetud.

(103) Seetõttu järeldab komisjon, et ainus meede, mille puhul abi ei saa välistada ja mille ühisturuga kokkusobivust tuleb seega hinnata, on pensionimeede. Pensionimeedet hinnatakse järgmises jaotises.

6. **KOKKUSOBIVUS ÜHISTURUGA**

6.1. **Hindamise alus**

(104) Pensionimeedet saaks komisjon ühisturuga kokkusobivaks pidada üksnes asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel, mille kohaselt võib ühisturuga kokkusobivaks pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega ([25]). Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c kohaldamise kohta pensionimeetmete suhtes on olemas kohtupraktika, mille valguses kõnealust meedet allpool analüüsitakse. Seetõttu ei kätke käesolev otsus raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate suuniste kohaldamist suuniste jaotise 3.3 tähenduses ([26]).

6.2. **Ettevõtja Royal Mail pensionikorraldus**

(105) Pensionimeetme ühisturuga kokkusobivuse hindamiseks tuleb kõigepealt kirjeldada Royal Maili ja tema pensionikorralduse ajalugu.

(106) Aastal 1969 lakkas Royal Mail (toonase nimega Post Office) olemast riigiasutus ja muutus 1969. aasta postiameti seaduse alusel „seadusjärgseks äriühinguks". Seaduse § 43 lõike 1 kohaselt kuulus Post Office'i töötajate pensionide korraldus posti- ja telekommunikatsiooniministri poolt heakskiitmisele. Töötajad lakkasid formaalselt olemast riigiteenistujad, kuid säilitasid omandatud pensioniõigused ja jätkasid täiendavate õiguste omandamist riigiteenistujatega sisuliselt samadel tingimustel. Kõnealuse tingimuste kohaselt määrasid pensioni kindlaks tööstaaž ja lõplik palk. Seega oli tegemist „kindlasummaliste väljamaksete" skeemiga selles mõttes, et pensionitase määrati kindlaks skeemi eeskirjadega. Pensioniskeem eraldati riigiteenistuse skeemist ja muutus kogumisskeemiks, mille varad tagavad tulevasi kohustusi (nagu teisteski Ühendkuningriigi ettevõtete pensioniskeemides).

(107) Aastatel 1987 ja 2008 tehti pensionikorralduses olulisi muudatusi (viimasel juhul olid kõnealused meetmed pensionimeetme vastuvõtmise ajal juba ettevalmistamisel). 1987. aasta muudatustega nähti endiselt ette kindlasummalised väljamaksed, st pension põhines lõplikul palgal ja oli proportsionaalne tööstaažiga. 2008. aasta muudatuste kohaselt ühinevad pensioniskeemi uued liikmed „kindlasummaliste sissemaksete" alusel, mille puhul pensioni lõplik tase oleneb fondi varade tulususest. Mõlemal juhul olid uued töötajad kohustatud

([24]) Esimese astme kohtu otsus (teine, laiendatud koda), 15. September 1998, BP Chemicals Limited *vs.* komisjon, kohtuasi T-11/95, EKL [1998], lk II-3235, punkt 170 jj).

([25]) Ühendkuningriik ei ole ettevõtjale Royal Mail pensionimeetmega antud abi kokkusobivuse põhjendamisel lähtunud asutamislepingu artikli 86 lõikest 2.

([26]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

pensioniskeemiga ühinema uute tingimuste alusel, olemasolevad töötajad jätkasid aga õiguste omandamist endistega samadel või sarnastel tingimustel.

6.3. **Komisjoni varasemad otsused pensionikohustuste kohta ning nende kohaldatavus Royal Maili olukorras**

(108) 16. detsembri 2003. aasta otsuses, mis käsitleb Prantsusmaa antud riigiabi EDFile ja elektri- ning gaasitööstuse sektorile, ([27]) kuulutas komisjon ühisturuga kokkusobivaks riigiabi, millega vabastati teatava sektori ettevõtjad eripensionikohustustest, mis ületasid üldisest pensionikorraldusest tulenevad kohustused ja mis olid kindlaks määratud monopoolses etapis. Komisjon asus ka seisukohale, et enne reformi kuupäeva omandatud eripensioniõiguste rahastamise mehhanismist tulenevate kulude osalise üleviimise näol oli tegemist riigiabiga asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, mida võib pidada ühisturuga kokkusobivaks. Raamatupidamise analüüsi põhjal järeldas komisjon, et EDFi olukord ei erinenud sisuliselt kuigivõrd energiavaldkonna „ebaõnnestunud kuludest".

(109) 10. oktoobri 2007. aasta otsuses riigiabi kohta, mida Prantsusmaa andis kontserniga La Poste seotud riigiteenistujate pensionide rahastamise reformi jaoks, ([28]) asus komisjon seisukohale, et kõnealuste abimeetmetega vabastati La Poste eripensionikohustustest, mis ületasid tavalisest pensionikorraldusest tulenevaid kohustusi ning mis olid kindlaks määratud monopoolses etapis. Nimetatud kohustused tulenesid esiteks riigiteenistuja staatuses töötajate puhul makstavatest suurematest pensionisissemaksetest ja teiseks nõudest tagada kõnealuste töötajate pensioniskeemi tasakaal.

(110) Komisjon leidis, et meetmete näol on tegemist riigiabiga, mis on siiski asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ühisturuga kokkusobiv. Seejuures märkis komisjon, et meetmed piirduvad kohustuslike sotsiaalkindlustusmaksete ja muude kohustuslike maksude osas võrdsete tingimuste kehtestamiseks rangelt vajalikuga ning soodustavad kokkuvõtteks konkurentsi kujunemist ja postisektori edasist liberaliseerimist. Peale selle märkis komisjon, tõmmates paralleeli EDFi otsusega, et La Poste on loobunud riigiteenistujate töölevõtmisest, et La Poste'i tulevased pensionimaksed asetasid La Poste'i sotsiaalkindlustusmaksete ja muude kohustuslike maksude tasumise osas konkurentidega võrreldavasse olukorda ning et kohustused, mis tulenesid 1990. aasta seadusest enne postisektori liberaliseerimist, oleksid mõjutanud La Poste'i konkurentsivõimet liberaliseeruvas keskkonnas.

(111) Prantsusmaal on tööandjapensioni („teise samba") skeemid kohustuslikud ning neid rahastatakse ümberjaotamisel põhinevalt. Üldiselt vabastab sissemaksete tegemine tööandja edasisest kohustusest pensioniõigusi rahastada. 1990. aasta seaduse nõue, et La Poste tagaks riigiteenistujate pensioniskeemi tasakaalu, pani ettevõtjale kohustuse, mida teistelt ettevõtjatelt ei nõutud.

(112) Ühendkuningriigi pensionikorraldus erineb Prantsusmaa omast. Enamik tööandjapensioni skeeme on alternatiiviks riiklikule pensioniskeemile (ingl k *State Earnings Related Pension Scheme*). Enamikul suurtel tööandjatel on oma pensioniskeemid. Ühendkuningriigi pensioniseaduse kohaselt peavad kõnealused skeemid andma teatavatele normidele vastava pensioniõiguse ning tööandjatel on teatavad kohustused, et tagada skeemide piisav rahastamine. Vastavalt kehtivatele raamatupidamisstandarditele (IFRS) peavad tööandjad seesuguste pensioniskeemide puudujääki bilansis kajastama. Seega ei erine eeskirjad, mille alusel Royal Mail peab oma puudujääki raamatupidamises kajastama, teiste ettevõtjate suhtes kehtivatest eeskirjadest. Puudujäägi ulatus tuleneb aga tingimustest, mis seati riigi omandisse kuulumise tõttu.

(113) Ettevõtja Royal Mail faktiline ja seadusandlik taust erineb seega EDFi ja La Poste'i otsuste taustast. Nimetatud juhtumitel on siiski teatavaid aspekte, mis komisjoni arvates kehtivad ka Royal Maili puhul. Eelkõige viitavad nimetatud juhtumid sellele, et konkreetsest staatusest (eriti riigiteenistuja staatusest) tulenevaid suuremaid pensionisissemakseid, mis on kindlaks määratud monopoolses etapis, võib pidada ebatavalisteks kuludeks, mille tasumine riigi poolt võib olla ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

6.4. **Pensionimeetme hindamine**

(114) Ettevõtja Royal Mail puhul olid pensioniskeemiga enne 1987. aastat ühinenud töötajate pensioniõigused selgelt sarnased avalikus teenistuses kehtivate õigustega. Seisuga 31. märts 2007 oli pensioniskeemis 153 125 pensionile jäänud ja pensionit saavat osalejat, kes ühinesid skeemiga nimetatud tingimustel. Seetõttu on tegemist endiste töötajatega, kes on juba pensionil ja kelle teenused enam ettevõtjale kasu ei too. Ühendkuningriigi ametiasutuste andmetel ei saa skeemiga pärast 1987. aastat ühinenud töötajatele kehtinud tingimusi selgelt liigitada ei avaliku teenistuse tingimusteks ega ka erasektori

([27]) ELT L 49, 22.2.2005, lk 9.
([28]) ELT L 63, 7.3.2008, lk 16.

tingimusteks, mida tõenäoliselt kasutavad RMi konkurendid äsja liberaliseeritud postiturul. Nagu juba märgitud, ei kehti kõnealused tingimused enam pärast 2008. aastat skeemiga ühinevate uute töötajate suhtes. Keskmiselt ületavad kohustused pensioniskeemiga enne 1987. aastat ühinenud liikmete ees oluliselt kohustusi nende liikmete ees, kes ühinesid skeemiga pärast 1987. aasta reformi ja kuni 2008. aasta reformini kehtinud tingimuste alusel. Kõnealuste täiendavate kohustuste hinnanguline summa on […] GBP töötaja kohta.

(115) Seega kätkeb ettevõtja Royal Mail pensioniskeem endiselt märkimisväärseid kohustusi, mille ainus põhjus on riigiteenistujate töölevõtmine ja mis tekkisid ajal, mil ettevõtjal Royal Mail oli tavaposti valdkonnas monopoolne seisund. Kõnealused tingimused vastavad La Poste'i juhtumi tingimustele. Komisjon on Ühendkuningriigi ametiasutuste andmete põhjal kindlaks teinud, et nimetatud täiendavad kohustused moodustavad […] GBP (153 125 korrutatud […] GBPga) ning ületavad märkimisväärselt meetmega antud võimaliku hinnangulise abi […]. Kui komisjon oli kindlaks teinud, et kõnealused pensioniskeemi kohustused ületavad igal juhul meetmega antud võimaliku abi, ei pidanud komisjon vajalikuks analüüsi tehes kindlaks teha, kas nimetatud kohustused moodustavad skeemi ebatavaliste kohustuste kogusumma.

(116) Komisjon on ka kindlaks teinud, et samamoodi nagu põhjenduses 107 kirjeldatud La Poste'i meetmed, ei kehti lisakulusid põhjustanud tingimused enam uute töötajate suhtes ega ole tegelikult kehtinud alates 1987. aastast ning nimetatud tingimustest enne postisektori liberaliseerimist tulenenud kohustused oleksid liberaliseeritavas keskkonnas mõjutanud konkurentsi kujunemist. Royal Maili puhul ei mõjuta meede sotsiaalkindlustusmaksete ja muude kohustuslike maksude tasumist praeguste töötajate eest ning seega ei aseta meede RMi selles osas konkurentidest paremasse olukorda.

(117) Komisjon märkis ka, et meetme vorm ei muutnud Royal Maili pensionikohustusi, vaid üksnes võimaldas ettevõtjal kõrvaldada pensionipuudujäägi pikema aja jooksul selle asemel, et kõnealused kohustused täielikult tühistada. La Poste'i meede oli viimases vormis, mis tähendab, et abisaaja vabastati lõplikult kohustustest, mida see oleks muul juhul pidanud täitma, ning seetõttu ei pidanud La Poste kõnealuseid kohustusi bilansis kajastama. Royal Maili puhul ei muuda meede pensionipuudujäägi summat, mida ettevõtja peab rahvusvaheliste raamatupidamiseeskirjade kohaselt bilansis kajastama. Ettevõtja peab Ühendkuningriigi pensioniõiguse alusel endiselt astuma samme puudujäägi kõrvaldamiseks. Meetme mõju seisneb üksnes puudujäägi kõrvaldamise tähtaja pikendamises. Nagu juba kajastub eespool esitatud analüüsis, et meetmega antava võimaliku abi summa on hinnanguliselt […] GBP ja mitte 850 miljonit GBP, usub komisjon, et üldiselt on meede, mis nõuab abisaajalt tema tekkinud kohustuste täielikku täitmist, vähem moonutav kui kohustustest vabastav meede.

(118) Meetme konkurentsimõju kohta võib märkida, et puudujäägi kõrvaldamise maksed, mida Royal Mail peab pensioniskeemi tasuma, kui ettevõtja ja pensioniskeemi usaldusisikud omavahelistes läbirääkimistes nii otsustavad, ei muutu olenevalt väljundi või sisendi tasemest. Seega ei mõjuta maksete vähendamine esimestel aastatel piirkulusid ega mõjuta oma olemuse tõttu ka Royal Maili kaubanduslikke otsuseid, eriti tema tulevasi investeerimisotsuseid ([29]). Seetõttu järeldab komisjon, et mõju konkurentsile ei ole seesugune, mis mõjutaks ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.

(119) Sellest lähtudes on komisjon otsustanud, et ulatuses, mil pensionimeede sisaldab abi, on kõnealune abi ühisturuga kokkusobiv.

7. **JÄRELDUS**

(120) Komisjon leiab, et ulatuses, mil pensionimeede sisaldab abi, rakendas Ühendkuningriik meedet ebaseaduslikult, rikkudes asutamislepingu artikli 88 lõiget 3. Komisjon leiab siiski, et see abi on ühisturuga kokkusobiv. Komisjon leiab, et ülejäänud meetmete puhul ei ole tegemist riigiabiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

2001. aasta laen ning 2007. aasta laenuvõimalus ja aktsionärilaen ei ole käsitletavad riigiabina ettevõtjale Royal Mail.

Artikkel 2

Pensionimeede on ulatuses, mil see sisaldab riigiabi, ühisturuga kokkusobiv.

([29]) Vrd La Poste'i otsuse põhjendus 170.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigile.

Brüssel, 8. aprill 2009

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES